

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Првото продолжение на Четириесет и втората седница на Собранието
на Република Македонија, одржана на 2 април 1996 година

Скопје, април 1996 година

**I ПРОДОЛЖЕНИЕ НА 42-ТА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ОДРЖАНА НА 2.04.1996 г.**

1. АРСОВСКИ БРАНКО – 88	т.3 –стр.1
2. АЈДАРАГА ГАЗМЕНД - 94	т.4 –стр.23
3. БОГДАНОВСКИ СЛОБОДАН - 74	т.5 –стр.35
4. БОГДАНОВСКИ ИГНАТИЕ - 77	т.6 –стр.44
5. ДАНЕВСКИ СЛОБОДАН - 48, 78	т.7 –стр.117
6. КАРОВ ЗВОНКО - 19, 21, 42	т.8 –стр.119
7. МАРКОВСКИ РИСТО - 45	т.9 –стр.48
8. МИНОВ ПАНЧО - 97	т.10 –стр.55
9. НИКОЛОВСКИ РИСТО - 65, 68, 94	т.11 –стр.56
10. НИКОЛОВ ЈОВАН - 79	т.12 –стр.64
11. НАУМОВСКИ ВАНЕ - 81, 115	т.13 –стр.112
12. НАЈДОВЕСКИ СЛОБОДАН - 99	т. 14 и 15 симнати од
13. ОСМАНИ РУФИ - 32, 68, 110, 112	дневен ред
14. ПАУНОВ ТЕОДОСИЕ - 72, 86	т.16 –стр.121
15. ПАВЛОВ БОРИС - 91, 94	
16. СТОЈАНОВСКИ ТОМИСЛАВ - 15, 16, 57, 60, 102, 103, 109	
17. СТАНКОВСКИ ВЛАДИМИР - 23, 28, 31	
18. СТАНОЕВСКИ БОРКО - 46	
19. ТАНТАРОВ ВЕЉО - 9	
20. ТРИПУНОВСКИ МИРКО - 36, 41	
21. ТРПЕНОВСКИ ДИМИТАР - 62, 84	
22. ФИТИ ТАКИ - 1, 19, 21, 27, 29, 43, 49	
23. ХАСИПИ ЌЕНАН - 105, 110	
24. ШАПУРИЌ ЗОРАН -113, 116	

седницата продолжува

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕИКИ

**од Првото продолжение од Четириесет и втората седница на
Собранието на Република Македонија одржана на 2 април 1996
година**

Седницата започна со работа во 10,50 часот.

Седницата ја отвори и со неа претседаваше Тито Петковски, претседател на Собранието.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Пратениците Мирко Пецов и Нано Ружин ме известија дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Констатирам дека на седницата присуствуваат мнозинството пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува.

Минуваме на точката 3 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Македонија, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлог на закон и извештаите на работните тела ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Има збор министерот Таки Фити.

ТАКИ ФИТИ;

Почитуван господин претседателе, почитувани дами и господа пратеници, предмет на претрес на денешната седница на Собранието на Република Македонија се три вонредно значајни закони од монетарната сфера и банкарскиот систем. Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Македонија, со Предлог закон, Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструирање на

I/2. РД/СЛ

дел од банките на Република Македонија, со Предлог закон и Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за банките и штедилниците, со Предлог закон.

Јас ќе се обидам сосема накусо да ве воведам во суштинските промени што се предлагаат со овие три многу значајни закони, со оглед на комплексноста на самите закони и мислам дека со тоа на почитуваните пратеници ќе им биде олеснета самата расправа.

Станува збор фактички за крупни промени, би рекол во два вонредно значајни сегменти на макро - економските функции на државата а тоа е монетарната сфера од една страна и од друга страна банките и банкарскиот систем и банкарското работење. Пратениците се сеќаваат добро дека позначајни, радикални промени од оваа област беа донесени во 1993 година, меѓутоа, и покрај се, некои сегменти наликуваат на старите решенија, поради што се оди со овие измени и дополнувања на законите. На овој начин со овие измени и дополнувања се обидуваме оваа проблематика да ја приближиме до она што значи европски стандарди во монетарната сфера и банкарското работење, па и пошироко ако сакате до она што значи светски стандарди.

Кои се клучните промени во првиот закон, во Законот за Народната банка на Македонија. Прво се афирмира банката како централна и емисиона банка, како што често велиме банка над банките, која што има основна цел и задача да се грижи за стабилноста на националната парична единица , денарот, и истото така да води монетарна политика, Она што е ново во овој закон е овластувањето на Народната банка на Република Македонија да се грижи и за одржување на сигурен и стабилен банкарски систем во Република Македонија.

I/3.-

Во делот за масата пари во опток или регулирање на количината пари во опток, би кажал на голема врата се промовираа по овој закон основните инструменти за оваа намена кои што широко се употребуваат во земјите со пазарна економија. Ги има повеќе од кои трите најбитни се задолжителните резерви, што ги препишува Народната банка на Македонија, политиката на отворен пазар и политиката на есконтна стапка. Овие три инструменти имаат голема традиционална примена во земјите со пазарна економија и со нивна помош, фактички на пазарен начин со економска логика се регулирани од полната маса пари во опток, преку задолжителните резерви во зависност со состојбата во стопанството во услови на инфлација Народната банка ги држи на повисоко ниво и обратно во обратна ситуација, преку отворениот пазар кој што треба за прв пат да заживее во РМ 1996 година Народната банка фактички ќе врши купување, односно продавање на обврзници, со што на соодветен начин повлекува, или инектира нова маса пари во опток, пак во зависност со конкретната економска ситуација врз база на политиката на отворен пазар, ќе се формира би рекол и самата есконтна стапка, повеќе се економска логика, а таа е основа и за каматните стапки на Народната банка и на деловниките банки.

Во однос на гарантирањето на штедните влогови има мала измена во однос на постојното решение со кое што Народната банка сега ќе гарантира само 60% од штедните влогови, а најмногу до 10.000 ДМ по поединечен штедач.

Решението е малку порестриктивно, меѓутоа, се ставаат во порамноправна положба би рекол граѓаните како штедачи. Има една определба, најверојатно ја забележавте во Законот која што вели дека Народната банка на Македонија може да одобрува кредит на РМ, но најмногу до 5% од обемот на Буџетот во претходната година. Определба

I/4.-

со која се сака да се дисциплинира и самата држава како потрошувач. Со други зборови државата не би можела да мобилизира, да зема кредит од Народната банка повеќе од 5% од средствата, од масата на Буџетот и не може да мобилизира нови кредити, додека со тековната буџетска година не ги врати овие 5%, што мислам дека е многу значајно како решение.

Посебно во Законот се афирмира инспекциската и супервизорската функција на Народната банка кон банките и штедилниците. Во оваа смисла НБ на Македонија и гувернерот на НБ на Македонија имаат широки овластувања да преземаат соодветни мерки кон банките и штедилниците кои не се придржуваат на вообичаените банкарски стандарди во работењето. А тоа се принципи кои се многу строги, фактички и така поставени насекаде во светот.

Сакам посебно да укажам на фактот дека почитувани пратеници, проблематиката на банките и НБ на Македонија насекаде во светот во сите земји со развиена пазарна економија е строго регулиран бизнис и во таа смисла треба да се гледаат и сфатат решенијата каде што растат компетенциите и на гувернерот на НБ во однос на банките и штедилниците.

Има промени кај Советот на НБМ, членови на Советот сега со новото решение покрај гувернерот и заменик гувернерот и 7 члена од областа на стручни и научни работници што се занимаваат со оваа проблематика. Би рекол дека со овие измени многу јасно се разграничуваат компетенциите на Советот на НБМ. Исто така има определба во склад со зголемените права на гувернерот и вицегувернерот, има определба со која што вели дека тие можат и предвремено да бидат разрешени, доколку се осудени за кривично дело против имотот, или за стопански престап. И дефинитивно новост е што во овие дополнувања и изменувања на Законот, многу јасно се

разграничуваат основите по кои што банката може да остварува приходи и расходи, како и резервите и нивната намена.

Што се однесува до Законот за санација и реконструкција на дел од банкарскиот систем на РМ да ве потсетам оваа област спаѓа во клучните сегменти на структурните реформи на стопанството на РМ и да ве потсетам исто така дека со досегашните решенија во претходниот закон се извршија многу крупни чекори во поглед на рехабилитација на банкарскиот систем во РМ. Вие знаете дека од билансите на банките се изврши чистеше, односно отстранување на девизните штедни влогови за кои што гарантираше РМ, исто така со постојното решение од билансите на банките се изврши отстранување на побарувањата и обврските во странските кредити, конкретно спрема Парискиот клуб, со состојба 31 декември 1994 година. Вака преземените обврски кои се лоцираат во агенцијата за санација на банките на РМ кое што во име и за сметка на РМ ќе ја врши наплатата на побарувањата од крајните корисници.

Да ве потсетам дека во случајот на Стопанска банка се појде и чекор напред, односно, подлабоко се зафати со санацијата и рехабилитација на Стопанска банка со оглед на нејзиното значење. Се изврши фактички нејзино делење за да се елиминира постојната монополска положба на Стопанска банка, се појде на приватизација, во овој момент таа сега 57% приватизирана, исто така од нејзините биланси се отстранија и ненаплатливи денарски заеми, или како што велиме лошите кредити.

Она што е сега ново и што се предлага во Законот, тоа е фактот дека од билансите на банките се преземаат и обврските настанати по користење на странските кредити од Парискиот клуб со состојба од 31

октомври 1995 година.

Друга значајна новост. Вие се сеќавате дека банките во РМ и во моментот кога настана проблем со враќање на девизните штедни влогови на граѓаните вршеа враќање по различни основи. Најчесто по основи на закон во текот на 1992 , 1993, 1994 година исплаќаа девизи на граѓаните врз основа на законските прописи, едно време беше 100ДМ па 500ДМ, врз база на потреба за лечење во странство, смртни случаи, врз база на камати на депозитите кои што постоеа како замрзнати, исто така во еден дел и под притисок на граѓаните како штедачи во банките.

Откако НБМ го утврди обемот на вака исплатените девизи и нивната законска основа, требаше да се донесе одлука. Дали вака исплатените девизни штедни влогови ќе паднат на товар на сопствениот капитал на банката, или пак ќе мора државата да ги преземе како долг. Бидејќи сите оценки беа дека ако овие исплатени средства паднат на товар на сопствениот капитал на банките, тоа значи дека банките едноставно ќе пропаднат и не можат да излезат од конкретната ситуација Затоа овие се претворија во побарувања од државата и РМ што е ново во овој закон ќе издаде обврзници во износ од 3,3 милијарди денари, без камата со рок на амортизација на обврзниците од 5 години, за да натаму направи чекор напред кон олеснување на состојбата во банките

За да се намали товарот на буџетот, бидејќи во крајна линија тоа ќе се плаќа и од Буџетот на РМ, ќе можат овие обврзници, според она што се нуди во Законот, што го имате пред вас, да се заменуваат за реален имот во РМ, значи со нив ќе може да се купува деловен простор, со нив ќе може исто така да се купуваат акции и удели во процесот на трансформација на претпријатијата како општествен капитал.

Дефинитивно кај третиот закон телеграмски суштинските промени се во следното. Основачкиот капитал на банката во пари мора да потекнува од сопствени оданочени средства на основачот. Тоа е една би рекол значајна определба која што е врзана со самото потекло на парите.

Второ цензусот за основање на банките се претставува на повисоко ниво, вие знаете дека со овој предлог се оди на 7 милиони ДМ односно 21 милион ДМ консензус за банка која што сака да работи со странство, да обавува платен промет со странство.

Вие се секавате дека во почетокот беше неопходно во стопанството на РМ да се создаде барем минимална конкуренција во банкарскиот сектор. Тоа се направи во овие изминати три години, ние веќе имаме 20 банки кои што обезбедија, барем некаков степен на конкуренција и законодавецот очигледно оценува дека сега е момент да се оди кон обратен процес на окрупнување на банките и затоа се предлагаат овие цензуси.

Трето, учеството на поединечен основач во основачкиот капитал на банката не може да биде поголем од 20%. Се мисли на управувачките акции, односно на акциите што носат право на глас, а додека кај странски вложувачи, за да евентуално се обезбеди тој процес на прилив на капитал во банкарскиот сектор. Се дозволува до 65%.

Четврто и износот на приоритетните акции во банките не може да биде поголем од 20%, за да се осуети, да се спречи евентуално влегување на капитал со нејасно потекло во банката.

I/8.-

Петто, се утврдуваат големината на гарантниот капитал износот на одобрени кредити во корелација со гарантниот капитал, одобрување на кредити од страна на банката на нејзини акционери на работороводен орган на банката на луѓе, односно лица со посебно овластување во банката итн.

Шесто и се дава право на банката да основа друштво за тргување со долгорочни хартии од вредност. Мислам дека за ова решение полее РМ се доближува до европското решение, т.н. универзални банки. Најверојатно дел од пратениците знаат дека во САД право на тргување со долгорочни хартии од вредност имаат посебни банки. Посебно за тоа формирани банки што се нарекуваат инвестициони банки. Во Европа постојат универзални банки. Значи во рамките на банките се вршат и депозитите класични функции на банката, прибирање средства, давање кредит, меѓутоа, се обезбедува и правото банката да може да тргува со долгорочни хартии од вредност. Со акции и со обврзници, тоа е тој универзален тип на банка, тоа право по нашите законски решенија да имаат и банките, меѓутоа, се дава плус право да тие можат да основаат трговско друштво кое што би тргувало со долгорочни хартии од вредност и мислам дека со ова решение по мое мислење се прејудиира и нешто друго, кон изградба на модерни институции кои што ќе се занимаваат со оваа дејност, тргување со долгорочни хартии од вредност како што се инвестиционите трусови во земјите на запад итн.

Седмо, кај поштанската штедилница цензусот е 1 милион ДМ, со тоа што основното решение дека кредитите поштенска штедилница ги дава самостојно на физички лица или на поединци кои што обавуваат

I/9.-

самостојна стопанска дејност, а додека преку банката и со банкарски гаранции на правни лица. Ова основно решение се пренесува и кај сите други штедилници, со тоа што кај другите штедилници цензусот е пониско поставен, односно 300.000ДМ. И сосема на крај се формира за прв пат фонд за осигурување на штедните влогови и на денераските и на девизните, гледате од законското предложено решение вкупните средства на Фондот треба да изнесуваат 15% од вкупните штедни влогови, фондот ќе се формира како акционерско друштво, мислам дека решението има особено специфична тежина од два аспекти. Прво е некое стандардно решение кое што го има во многу други земји со развиена пазарна економија. Второ, заради опаднатата доверба на граѓаните како штедачи во нашите банки, ова може да придонесе од тој аспект, има специфична тежина за постепено враќање на довербата на граѓаните на штедачите кон банките.

Јас ви благодарам дами и господа на вниманието, тоа беа суштинските промени во овие многу значајни законски проекти од областа на монетарната сфера и банкарскиот систем.

ВЕЉО ТАНТАРОВ:

Господине претседателе, почитувани пратеници, внимателно го слушав воведното излагање на министерот за финансии Таки Фити, внимателно ги слушав и новините што се предлагаат во овие закони за нашиот банкарски систем, меѓутоа, за жал не слушнав ниту една новина од банките за работата на нашето стопанство, односно за работата посебно за земјоделството.

Во Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за НБ се понудени повеќе новини за работата на оваа банка преку кои како

I/10.-

што се истакнува во причините заради кои што треба да се донесе денес овој закон, ќе се обезбеди заокружување на реформите на банката и нејзините функции и задачи ќе бидат подредени на новиот пазарен амбиент што го градиме скоро пет години, а никако да дојдеме до крајот на неговата изградба.

ВЕЉО ТАНТАРОВ: (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

Инаку, реформите на оваа банка, како што не потсетуваат предлагачите на овие закони, сега министерот Таки Фити, се почнати пред три години. Не знам зошто толку долго време се чека на нивната целосна реализација и колку спорото реформирање на банката негативно се одразува на работата на стопанството. Овие прашања сигурно ќе ги коментираат пратениците од областа на стопанството, банките или пак економистите.

Јас ќе се задржам на едно друго прашање. Сакам да зборувам за негативното влијание на реформите на Народната банка на Македонија во работата на македонскиот аграр и за нејзината улога во остварувањето на нашите желби за производство на доволно храна од нашите полиња, односно македонското земјоделство со мала помош од оваа банка да се оспособи за решавање на нашите проблеми со недостигот на леб, масло, млеко, шеќер и какво не друго месо. Недостигот на овие основни прехранбени производи, наместо од увоз, да се обезбеди од нашите ораници, штали и многубројни прехранбени индустрии. Тешко заработените девизни средства да не се трошат за купување на храна што може да се произведе во нашата држава, односно нашето земјоделство и земјоделците имаат можности, сили и трпеливост да стигнат до оваа голема цел на државата.

Ќе ве потсетам дека Македонија има близу 630 илјади хектари богати и сиромашни ораници, на кои може да се произведува примарно производство на лебно жито, маслодајни култури и храна за добитокот. Има современи системи за наводнување на близу 1/4 од овие обработливи површини. Има над 600 илјади хектари пасишта, има околу 50 илјади какви такви земјоделски трактори, близу 2000 комбајни, има ептен многу празни станови за говеда и свињи во современите краварски

II/2.-

и свињарски фарми. Има индустрии за масло, шеќер, млеко, месо и кланична индустрија што порано е дадена по барањата на европскиот пазар. Имаме се, само изгледа немаме памет како да ги искористиме овие потенцијални можности.

Господа пратеници, како што е познато, со реформите на Банката на Македонија некои банкарски инструменти се укинати како непродуктивни и се заменети со нови, за банкарите продуктивни инструменти, со кои може да се оди напред во нашето пазарно стопанство. Смената на старите со новите инструменти во работата на оваа банка тешко го погоди аграрот. Мислам дека знаете, господа пратеници, во каква состојба се најде аграрот по укинувањето на краткорочните селективни кредити, што оваа банка им ги одобруваше на земјоделците за организирање на производството на лебно жито, маслодајни култури, шеќерна репа, ориз, тутун, млеко и месо. Без овие кредити што некои додека успеаа да ги укинат ги нарекуваат дека се големи жаришта на нашата инфлација и второ, со стопирање на политиката на оваа банка за свртување на дел од вишокот на приходите за помагање на аграрот, во аграрот згаснаа работите за поголемо и поквалитетно селско стопанско производство. Без селективни кредити нашиот земјоделец, сиромав откако господ го создал и натаму да биде земјоделец во ова подрачје на Балканот не може да работи и живее од земјата што му остана уште малку неграбната од поранешниот систем. Парите што ги добива по половина година или цела година од продажбата на производството се недоволни за гола егзистенција, а не за организирање на ново производство според мерилата на современата агротехника што нуди поголеми приноси од било која култура.

Банкарите од Народната банка и предлагачите на овој закон тврдат дека со смената на старите со новите банкарски инструменти се

II/3.-

постигнати добри и евидентни резултати. Не знам на кое поле се гледаат тие резултати. Во кругот на Банката или во стопанството? Земјоделците знаат дека работите во аграрот со примената на новите банкарски инструменти не ни чинат. Откако се укинаа краткорочните кредити од Народната банка на Македонија за финансирање на двете сеидби, за есенската сеидба на лебно жито и пролетнава сеидба на многу индустриски и градинарски култури, аграрот почна да пропаѓа. Од година во година има се помало производство на храна. Билансите говорат каде отидоа тутунот, сончогледот, шеќерната репа, каде стигна оризот, до каде стигнаа градинарските растенија, на кое дрeче се наоѓа стопанството и живинарството.

Стопирањето на селективните кредити за аграрот од една страна и неподносливите кредити со превисоките камати од деловните банки од друга страна, во многу средини сериозно го нарушија производниот циклус на храната. Заради недостиг на парични средства не само што дојде до огромни корекции во сите агротехнички операции во нашево земјоделство, да ве потсетам дека пред три години во редовите на битолските приватни земјоделци употребата на компресни ѓубрива изнесуваше околу 2 милиони килограми годишно, а минатата година овие количини се намалија за 10 пати, а знаеме дека без минерална храна нема ни храна на земјата. Се забележува и напуштање на земјата, ораниците не се ни ораат ни сеат. Кон и така големиот фонд на напуштени и необработени ораници, што беше создаден заради големата емиграција и миграција, во последно време се придружија и многу други ораници. Денес според некои податоци имаме околу 150 илјади напуштени и необработени земјоделски површини или 1/4 од нашите ораници не се во служба на нашето производство на храна. Можеме ли во ова тешко време да си дозволиме ваква состојба во

II/4.-

аграрот? Европа се бори за секоја педла земја, а ние ја оставаме да лежи необработена. Ја претвораме земјата што до вчера раѓаше се и сешто во ораници, односно во орници и јалови угари. Затоа немаме доволно жито за сопствен леб, па ниту други производи. Ако овие состојби не се изменат брзо, за кусо време ораниците ќе останат неорани и напуштените земјоделски површини и заради тоа немање на земјоделска механизација. Тракторите се стари и дотраени, а пари за нови трактори нема.

Имајќи ги предвид овие состојби, мислам дека во редовите на Народната банка на Македонија мора по итна постапка да се отворат затворените врати за поволни аграрни кредити за орање, сеење, за набавка на репроматеријали, за производство на месо и млеко и за враќање на тутунот низ нашите полиња што полека почна да бега. Секое молчење на овој план скапо ќе не чини. Народната банка е должна во новите реформи да понуди и нови инструменти за одобрување на поволни кредити за организирање на земјоделското производство. Нашата држава е единствената држава во Европа, а сигурно и во светот која со таканаречени народни пари не го помага производството на храна.

Господа пратеници, некој ќе рече дека државата ни е сиромашна и не може преку својата Централна банка или како што министерот ја вика сега Банка над банките да одобрува вакви земјоделски кредити. Меѓутоа, со оглед на тоа што со овие и другите кредити се помага и поттикнува селско стопанското производство, кое пак е една од основите за нашата севкупна стабилизација на државата, мислам дека нема да се згреши ако во овие измени и дополнувања на Законот за Народната банка на Македонија се најде место и обврска на Централната банка за поволни краткорочни земјоделски кредити. Овие кредити за нашиот сиромашен аграр ќе бидат кредити со кои нашава селска сиромаштија ќе добие

II/5.-

шанса со сопствени сили да излезе од сиромаштијата, да обезбеди подобар живот за своите деца, да обезбеди доволно храна за државата, да се стопира нејзината зависност од увоз на храна и на крајот преку зголеменото селско стопанско производство да се дојде до отворање на нови работни места и во земјоделството и во индустријата што врши финализација на селско стопанското производство.

Се залагам во овие измени и дополнувања на Законот за Народната банка на Македонија да се најде место за воведуваше на задачи и обврски на оваа банка за решавање на аграрните проблеми што настанаа по реформите на Банката.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? Има збор господинот Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Почитуван претседател, дами и господа колеги, пратеници, министри, воведното' излагање на почитуваниот министер секако во оваа општа расправа трите точки ги сведува на една општа расправа, што можеби е позгодно и. јас ќе се обидам она што го имав подготвено по поединечните закони да го синтетизирам и да успеам да се вклопам во она што значеше едно квалитетно воведно излагаше.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Јас ве молам, ако може само за првиот закон, а после ќе разговараме за останатите два закони.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Беа кажани и работи што значат акционерски влог, што значи максимум за формирање на на банка, така што мислам дека ќе биде поефикасно ако продолжам сосема кратко.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Да, да, повелте за Законот за Народната банка.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Мислам и на комисиите останаа некои работи недообјаснети, пред се можноста износот на приоритетните акции на место 20% евентуално да биде максимум до 30%, со полн респект на идејата на креаторот на законот зошто се ограничува на 20%. Понатаму, за вршење платен промет со странство цензусот кој што се подигнува 21 милион германски марки за обавување на тој промет, го сметам за превисок затоа] што имаме информации во многу поразвиени економии на пример во Германија дека тој износ е само 9 милиони германски марки, зошто сега ние одиме со едно такво големо зголемување, се разбира толерантно за пет години. Јас би бил најсреќен кога банките би можеле тој цензус да го постигнат за тие пет години, значи ќе имаат и профит и дивиденци добро ќе работат, дотолку повеќе што ова експлицитно практично и заговара повторно окрупнување на банките, нивно спојување, а ние пред само неполна година Стопанска банка ја поделивме односно се изродија други четири банки во други градови на државата. Практично не е ли ова веќе повторно враќање овие банки да ги здружине или меѓу себе повторно или со некои други банки што значи дека се намалува конкуренцијата и се намалува она што значеше едно самостојно работење, чистење на она што го викавме дубиози или слично и не ќе дојдеме ли повторно во

II/7.-

една состојба повторно таа Стопанска банка да ја разгледуваме од една друга призма која што не ќе биде ни малку пријатна.

Не ми е јасно зошто се редуцира и износот кој што раководниот орган на евентуален кредит може да го добие, да се намали од 3% на 1%, а веројатно е поради зголемениот цензус ако се усвои или има и нешто друго.

Само уште една работа. Во членот 42 децидно стои дека Управниот одбор на Банката не може не може да го именува раководниот орган без претходна согласност од Народната банка. Ако банките претставуваат самостојни субјекти, ако претставуваат асоцијација на акционери, на вложувачи, на капитал и домашен и странски, сметам дека оваа одредба малку асоцира на преголемо влијание, кое може да биде и злоупотребено.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Македонија.

Кој е за овој предлог, молам да крене рака?

75 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

II/8.-

Кој е за, молам да крене рака? (Пратениците креваат рака) .

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандмани на член 29 став 3; член 31 став 3; член 33 во новиот член 51 став 2; член 34 став 1 точка 12; член 35 во новиот член 52-а став 2; член 37 за менување на став 2; член 38 во новиот член 55-а; член 39 став 2; член 42 во новиот член 59-а за бришење на став 3; член 44 став 1 и 3; член 45 став 1, став 1 точка 11, став 1 точка 14, за бришење на точките 18 и 19 на став 1 и на став 1 точка 31; член 50, член 51; член 55 и на член 64 точка 7, со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на закон.

Законодавно - правната комисија поднесе амандмани за менување на член 9; член 44 став 3; член 45 точка 10; член 64 за менување на уводната реченица и за додавање два нови члена 64-а и 64-б, со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Звонко Каров поднесе амандмани на член 1 и на член 37 став 1 по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 1, поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор господинот Таки Фити, министер за финансии.

ТАКИ ФИТИ:

Не се прифаќа, тоа е чисто формален аспект и стилски би рекол повеќе, така што тука стои дека зборовите "сигурен и стабилен банкарски систем" да се заменат со "сигурност и стабилност во работењето на банките". Суштински е исто, стилски е прашање што е подобро и не се прифаќа.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор господинот Звонко Каров.

ЗВОНКО КАРОВ:

Почитуван претседателе, дами и господа, амандманот во член 1 се состои во тоа што Народната банка во рамките на своите права и одговорности треба да обезбеди наместо "сигурен и стабилен банкарски систем" - "сигурност и стабилност во работењето на банките". Имено, за што се работи? Народната банка треба да обезбеди меѓу другото функционирање на банките како институции, а не на системот кој ги опфаќа прописите. Тоа значи дека треба да обезбеди стабилност и сигурност на работењето на банките, а не сигурност и стабилност на банкарскиот систем. Имено, може да се има стабилен банкарски систем институционално поставен, меѓутоа, може да не се постигне целта, да имаме сигурни и стабилни банки. Според тоа, мислам дека предлагачот треба да го прифати овој амандман, каде што Народната банка, меѓу правата и обврските ќе се залага и за сигурност и стабилност во работењето на банките.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

20 пратеници гласа за.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 1, поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Отворам претрес по амандманот на член 37 став 1, поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТАКИ ФИТИ:

Амандманот не се прифаќа, ние знаеме дека е многу деликатна поставеноста на Централната банка во однос на Владата, меѓутоа исто така, ако сакате тоа е и чисто теоретско прашање, факт е дека насекаде во светот Народната банка, без да се навлегува во нејзината самостојност, мора да биде во определена корелација со Владата на РМ која што заедно со Народната банка и во соработка ја креира монетарната политика, ги креира сите агрегати врзани со монетарната политика, а во макроекономската политика што ја донесува државата.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дин Каров има збор.

ЗВОНКО КАРОВ:

Дами и господа, би сакал да дадам едно образложение во член 37 во Законот за Народна банка. Народната банка на РМ врши супервизорска контрола на банките и штедилниците, врши инспекциска контрола на спроведувањето на мерките на монетарната и девизната политика и контрола на прописите со кои се уредени девизното работење и кредитните односи со странство, прометот на стоки и услуги со странство, вршењето на стопанските дејности со странство од страна на банките и штедилниците. Оваа контрола се врши и според стандарди и постапки пропишани од Народната банка. Само да се потсетиме определбата е на државата да институционално Народната банка биде централна банка од типот на земјите со пазарни економии, тоа значи самостојност, независниот на Централната банка во конципирање и спроведување на монетарната политика како и одговорност од

III/2.-

спроведување на монетарната политика. Со предлагачот не е спорно, а тоа е вметнато и во членот 37 каде што Народната банка за своето работење доставува двапати извештај до Собранието на РМ и прифатено е и неспорно е НБ како Централна банка доставува и месечни извештај до Владата на РМ.

Според тоа, мислам дека нема потреба да се регулира со Закон тоа да го прави уште и по барање на Владата. Ако веќе е тоа така тогаш за евентуални сознанија за незаконито работење на банките да се прифати тоа да го врши на барање на одделни институции.

Фактички амандманот се состои во тоа контрола над работењето Народна банка врши и на барање на одделни институции на Владата.

- Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (не)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по Амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака.

16 пратеници гласаа за.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 37 став 1 поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (никој)

III/3.-

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

66 пратеници гласаа за.

Дали е некој против? (не)

Дали некој се воздржува од гласање? /Не)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за Народната банка на Република Македонија.

Точка 4

Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструкција на дел од банките во Република Македонија, со Предлог на закон

Предлогот за донесување на Законот, со Предлогот на Законот и извештаите на работните тела на Собранието, Ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор?

Г-дин Станковски.

Министерот кажа во воведното излагање за сите три закони, замоли, и јас му дозволив.

ВЛАДИМИР СТАНКОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги,

Во причините поради кои треба да се донесе законот и во образложението кон предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструкција на дел од

III/4.-

банките во РМ со Предлог на закон, не е дадено образложение за предложените решенија во одредбите на член 4 и член 5, а тоа значи дека не се наведени причините и сознанијата на предлагачот за предлагаше на ваквите решенија, за реконструкција на банката за да може да се опфати и основање на нова банка како и суспензија на правата на работниците при престанок на работен однос со отказ поради технолошки, структурни и слични промени, се мисли на отказни рокови и критериуми за технолошки вишок. Исто така како и сознанија дека се работи за одредби кои се вметнати на мала врата и тенденциозно ако се има во предвид фактот дека истите се противправни, против законски и неуставни одредби.

Во образложението на причините поради кои се предлага донесувањето на предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на законот за санација и реконструкција на дел од банките во РМ со Предлог на закон е изнесено во член 4 и 5, отстапуваат од уставните и законските утврдени норми во областа на организирањето на банката и работните односи во кои норми законски се уредени положбата и правата на работниците од работен однос. Напомнува, дека согласно член 36 од Законот за претпријатијата едно или повеќе општествени и правни лица можат да основаат акционерски друштва или друштва со ограничена одговорност со член 113 од Законот за трансформација за претпријатијата со општествен капитал оваа одредба од Законот за претпријатијата член 36, е укината. Тоа значи дека со влегување во сила на овој Закон општествените претпријатија не можат да основаат нови претпријатија со општествен капитал.

Со предложената одредба на Законот за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструкција на дел од банките

III/5.-

во РМ се настојува, повторно се овозможува основање на претпријатие од страна на банката преку кои најверојатно ќе се решава проблемот на технолошки вишок иако за тоа не постојат законски основи. Еднаш укинат член од Законот не може да се реактивира. Реактивирањето можно само на начин и постапка за изменување и дополнување на тој Закон, а не со друг закон. Тоа во конкретниот случај значи дека а ко се сака да се овозможи основање на нови општествени и правни лица, тоа треба да се направи со изменување и дополнување на Законот за претпријатија со повторно воведување на одредбата на член 36 од Законот за претпријатија која сега е укината, а не тоа да се врши со овој Предлог на закон.

На крајот треба да го истакнеме и примерот на Стопанска банка АД - Скопје каде за последните три години иако се знаеше дека Банката ќе оди во санација, па и додека таа траеше во Централата на Банката во Скопје се примени околу 300 нови работници.

Со предложените членови на овој Закон кои сега барам да се бришат, се сака на мала врата да се добие законски основ како покритие за погрешно водената политика во банкарскиот систем и кадровската политика.

Во смисла на горенаведеното, и притоа за технолошки вишок да бидат прогласени работници на Банката без рокови и критериуми без право на можност за судска заштита.

Г-до пратеници, молам, да не дозволиме Уставниот суд да ни ги поништува законите, последиците да ги трпат работниците.

Јас има предложено два амандмана на членот 4 и на членот 5, молам предложените амандмани да бидат усвоени.

- Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструкција на дел од банките во Република Македонија.

Кој е за, молам да крене рака? (67 пратеници)

Дали е некој против? /не)

Дали некој се воздржува од гласање? (не)

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон?

Кој е за, молам да крене рака? (62 пратеници)

Дали е некој против? (не)

Дали некој се воздржува од гласање? (не)

Очигледно дека никој не гласа.

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандмани на член 3 за додавање нов став 2 и на член 6 став 1, со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

III/7.-

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандман на член 5 во новиот член 19-а по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Владимир Станковски поднесе амандмани за бришење на член 4 и за бришење на член 5 по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот за бришење на член 4 поднесен од пратеникот Владимир Станковски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Министерот Таки Фити има збор.

ТАКИ ФИТИ:

Ние студиозно ги погледавме и двата амандмани на г-динот Станковски, амандманот да се брише 4 не се прифаќа, а јас ќе дадам сосема кусо образложение зошто се одлучивме. и инсистираме на ова решение кое што постои во законот.

Јас спомнав почитувани пратеници во воведното излагање дека во Републиката направен е чекор напред, чекор повеќе за санација и ревитализација на Стопанска банка во однос, да кажам, на другите банки и состојбата едноставно на Стопанска банка тоа го наметнуваше. Прво, вие знаете дека на таа банка е разделена таа банка на повеќе делови затоа што и според укажувањата на меѓународните експерти, а тоа беше и фактичка ситуација, таа имаше еден вид монополска положба во стопанството на РМ, затоа е тоа делење направено. Исто така, таа е во досегашната фаза приватизирана скоро 57% навистина уште не е рекапитализирана, нема влезено странски капитал, но продолжуваат контактите, напорите и тоа да се направи со Стопанска банка.

III/8.-

Она што е посебно значајно, тоа е фактот дека се преземени девизните штедни влогови од оваа Банка како и од другите банки, оние штедни влогови за кои што граѓани, е Република Македонија, значи од тој аспект се исчистени балансите и плус кај Стопанска банка се преземени од балансите на Банката и ненаплативите кредити. Така да, со тоа ние веруваме дека е направен крупен чекор напред создавање на битните предуслови Стопанска банка да тргне натаму, односно да се едноставно подобри до крај положбата со Стопанска банка, да се санира Стопанска банка.

Меѓутоа, една евентуална е оставена. Вие сите знаете дека процесот на санација на банките е долгорочен и во основа вонредно комплексен и тежок. Меѓутоа, доколку не се успее со сето ова што се направи и што ние лично не веруваме, а оваа евентуалност велиме дека е оставена, тогаш не значи дека таа банка ќе пропадне, односно дека здравиот дел и здравото јадро на Банката ќе пропадне, едноставно се предвидува можност, после сето ова, евентуална можност од здравиот дел со вложување на странски капитал да се формира нова банка, можеби најверојатно нема да има потреба, но мислам дека како определба во Законот не пречи, а Владата на РМ и сите надлежни органи ќе настојуваат до крај да ја санираат Стопанска банка.

- Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор.

Г-дин Станковски.

ВЛАДИМИР СТАНКОВСКИ:

Јас не би сакал да губиме време, не се сложувам со размислувањата со г-динот министер. Образложението по амандманот 4 каде што јас инсистирам да ме поддржите вие поделено.

III/9.-

Само толку ќе кажам нема да го образложувам, вие сигурно сте го прочитале, барам Ваша поддршка.

- Благодарам.

ТИТО ПЕТКВОСКИ:

Дали некој друг бара збор? (не)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (15 пратеници)

Констатирам дека Собранието не го усвои Амандманот за бришење на член 4 поднесен од пратеникот Владимир Станковски.

Отворам претрес по Амандманот за бришеше на член 5 поднесен од пратеникот Владимир Станковски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Г-дин Таки Фити има збор.

ТАКИ ФИТИ:

Амандманот не се прифаќа. Јас ќе дадам повторно кусо образложение. Видете, за што станува збор. Вие знаете дека целата процедура врзана со технолошкиот вишок не само кај банките, туку и кај другите стопански субјекти во основа е многу сложена и трае прилично долг временски период. Овде станува збор за тоа дека треба брзо, радикално и ефикасно да се обезбеди санација на банката. Секој изгубен ден за Стопанска банка може да значи дополнително влошување на состојбата во Стопанска банка што би било лошо не само за Стопанска банка, туку и за Републиката во целина со оглед на потенцијалот на Стопанска банка и покрај целото разделување што се направи повторно да речеме јадрото на Стопанска банка е 1,7 пати поголемо во однос на

III/10.-

втората по големина банка односно Комерцијалната банка. Суштината на моето објаснување, почитувани пратеници, е во следното: со ова не се елиминираат социјалните права на вработените, се настојува просто, едноставно само да се случи процедурата, а социјалните права на вработените и натаму ќе си останат.

Во однос на можноста да се издвојат, она што е 19-6, одделни делови на Банката, се вели дека е тоа забрането со друг закон, меѓутоа што станува збор овде. Прво, јас да ве потсетам во специфични случаи ако не се лажам Собранието во овој состав го донесе Законот за големите претпријатија што работат со загуби каде што исто таква можност беше предвидена надвор од Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, да можат едноставно да се продаваат делови на претпријатијата, да се организираат како профитни центри со цел да се оди на селективен приод. Оние делови што се здрави да функционираат, оние што не чинат едноставно да се елиминираат.

Слична аналогија, да речеме и пристап се прави овде. Не само штос е решава технолошкиот вишок на овој начин или се олеснува и мислам дека тоа само по себе не е лошо бидејќи колку помалку се отпушта во процесот на реструктурирање по основа не е ни лошо од социјален аспект за Републиката. Меѓутоа, кој мора да биде критериумот? Критериумот мора да биде, не формално да ги задржиме луѓето, туку тие што ќе останат да можат да работат. Ќе ви кажам само еден пример. Земете го примерот со Стопанска банка и Електронскиот центар кој што ако се издвои да речеме како посебна единица тој може да врши услуга не само за целиот поранешен систем на Стопанска банка, многу, многу пошироко со оглед на технологијата со оглед на

концентрација и стручен кадар итн. Со 19-6 само тоа се овозможува.

- Благодарам.

ТИТО ПЕТКВОСКИ:

Дали уште некој бара збор? Г- дин Станковски.

ВЛАДИМИР СТАНКОВСКИ:

Јас и овој пат нема долго да се задржувам на говорницата само од делот од образложението ќе прочитам. Сметам дека овој дел е многу важен бидејќи задира во правата на луѓето кои работат во оваа институција. Сметам дека предложените решенија во Предлог законот се спротивни на цитираните уставни норми, на конвенцијата број 158 за престанок на работниот однос на иницијатива на работодавецот и на другите меѓународни конвенции и препораки од областа на работните односи ги става во нерамноправна положба работниците во банката во споредба со другите работници за кои понатаму останува во важност и примена овие права утврдени во Законот за работните односи, посебно се укажува на противуставноста на овие доредби од Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за санација и противзаконската суспензија на колективните договори, се мисли на општиот, гранскиот и на ниво на работодавецот, со кои се руюдени и овие права на работниците од работниот однос. Се мисли на член 32 став 5 од Уставот и член 84 па се до 90 од Законот за работни односи.

IV/1 ПЈ/НД

ВЛАДИМИР СТАНКОВСКИ; (Продолжение)

Одлуки и решенија, кои согласно со Уставот претставуваат уставен основ за уредување на работно правната положба на работниците. Значи, со ова сакам уште еднаш да напоменам дека не смееме да се доведеме во таква положба законите да се обжалуваат на уставниот суд и потоа повторно да ги решаваме по тие закони.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

23 пратеници гласаа за.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за бришење на член 5 поднесен од пратеникот Владимир Станковски.

Отворам претрес по амандманот на член 5 на новиот член 19-а, поднесен од Комисијата за финансирање и буџет.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Господин Таки Фити има збор.

ТАКИ ФИТИ:

Не се прифаќа со истото решение што пред малку го елаборирав.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

Господин Руфи Османи.

РУФИ ОСМАНИ:

Почитувани колеги, јас ќе бидам сосема краток и ќе ви читам дел од законите, всушност дел од членовите на Законот за работни односи

што се предлага да се брише. Инаку, во Комисијата за финансирање и буџет јас го предложив и истата Комисија го прифати. Имено, ние предлагаме да остане одредбата да не важи во овој случај само член 127 од Законот за работни односи, а со тој член правните лица се обврзани да ги информираат вработените кои ќе испаднат како технолошки вишок во временски рок од шест месеци. Значи, предварително шест месеци да ги информира дека се утврдени како такви. Додека пак со член 129 што Комисијата предлага да се брише само се утврдени критериумите на база кои критериуми, ве молам да ме слушате, ќе биде утврден тој технолошки вишок. Еве и јас да не го толкувам законот ќе го читам член 129 од Законот за работни односи, па оставам на вашата волја, односно на вашето уверување дали ќе го прифатите или не.

Член 129 кажува: "Бројот и структурата на работниците на кои ќе им престане работниот однос со отказ, поради економски, технолошки, структурални или слични промени се утврдува врз основа на критериуми утврдени со колективен договор, при што се поаѓа од потребите за ефикасно функционирање на работата на работодавецот, стручната подготовка, квалификацијата, работното искуство, успешноста на работењето, видот и значењето на работното место, работниот стаж, возраста и други критериуми утврдени со колективниот договор. А што е целата на законодавецот? Целта на законодавецот е судбината на вработените во банките ја остава во рацете на субјективниот кеф на раководните структури, кои се наоѓаат актуелно во тие банки. Јас мислам дека ние овде имаме обврска да ја почитуваме оваа норма на Законот за работни обврски, што дефакто значи при утврдувањето на тој технолошки вишок задолжително да се земат предвид овие критериуми кои важат и за сите други вработени во стопанството во Македонија или

во нестопанството. Оставањето суд-бината на овие вработени да зависи од субјективизмот на раководни луѓе во одредени банки, јас мислам дека ќе биде голем пропуст на овој Парламент. Инаку, со оваа практика продолжува праксата парламентот преку закони да суспендира решенија кои се нормирани по други закони. Вака ние воведуваме дискриминација на граѓанска основа во зависност од тоа дали одредени вработени се вработени во одредена гранка на економијата или не се. Затоа, ние во Комисијата ги уваживме аргументите на предлагачот дека член 127 значи не треба да се респектира бидејќи го цениме рокот за преструкуирање, но мислиме дека треба да остане обврската при утврдување на тој технолошки вишок задолжително да се почитуваат критериумите кои се назначени и кои се назначени во општествениот договор. Мислам дека треба ова да го имате како факт бидејќи искуството, особено и од општествените претпријатија и преку стечајните работници е толку горко далеку од тоа некому да му оставиме одрешени раце, па да одлучи сам на себе кој ќе остане на работа и кој ќе замине. Почитувањето на критериумите само ќе ги обврзе при утврдувањето на тој технолошки вишок, ги почитува овие критериуми, кои во суштина значат останување само на работниците кои се квалитет и кои дале најголем придонес во тие установи.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

22 пратеници гласаа за.

Констатирам дека собранието не го усвои амандманот на член 5 во новиот член 19-а поднесен од Комисијата за финансирање и буџет.

Продолжуваме со претрес по предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

Се извинувам само за момент да провериме нешто околу организацијата. (Јас овде немам такво нешто).

Господин Каров, повелете.

ЗВОНКО КАРОВ:

Доставен е овде амандман на член 18 став 2 да се брише. Имено, за што станува збор. Во член 18 го регулира усогласувањето на обемот на работењето.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали е сега доставен тој амандман во текот на седницата, па не е умножен. (Не е)

Очигледно е грешка. Станува збор за следниот закон.

Значи, кој е за предложениот закон, молам да крене рака?

62 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање?

3 пратеници се воздржуваат од гласање.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за санација и реконструкција и реконструирање на дел од банките во Република Македонија.

Минуваме на точка 5 – Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за банките и штедилниците, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието, Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за банките и штедилниците.

Кој е за, молам да крене рака?

65 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Кој е за, молам да крене рака?

65 пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претресе по предлогот на закон.

Молам, кој бара збор?

Господин Трипуновски.

МИРКО ТРИПУНОВСКИ:

Почитуван претседателе, колеги и пратеници, основен впечаток што се стекнува при читање на овој закон е дека се работи за закон кој не

е едноставен, ниту пак по обем, затоа што напротив овој закон има системски карактер. Поради тоа, се наметнува прашањето за негово донесување во редовна постапка а не по скратена постапка. Имено, аргументите кои ги предлага предлагачот не базираат на аналитичка основа за очекуваните ефекти, кои ќе се постигнат со донесување на овој закон. Законот и има сто и нешто членови, три страни образложение а со него се предлага воведување на системски промени основање на нови институции, како што е Фондот за осигурување од ризици, се зголемуваат во поголем обем надлежностите на гувернерот и е мошне зајакната неговата позиција, без да се предложат конкретни механизми за таквата промена и ред други работи. Во секој систем на пренесени надлежности мора да постојат и против тежи. А тоа е поголем степен на одговорност и контрола за утврдените прерогативи на монетарната власт. Особено, во нејзината персонификација преку позицијата на гувернерот на Народната банка. Секоја чест на постојниот гувернер како личност, но во однос на опозицијата принципиелно укажувам и предлагам дека треба да се најде механизам на поголема контрола и за активностите и надлежностите кои ги остварува гувернерот. Со тоа и нему би му се олеснила работата во поглед на преземањето на мошне радикални зафати и овластување кои нормално е дека тој како гувернер треба и мора да ги има. Но, балансот на силите во поглед на известувањето пред Парламентот, за активната на Народната банка, не значи и целосно покривање на обемот на остварените активности, туку како што Советот на Народна банка е орган кој во дел е надлежен за активностите од монетарната сфера, така сметам дека е потребно и во Парламентот да се оформи тело, кое ќе биде во функција на перманентно следење на монетарните функции на државата. Тоа тело што предлагам да биде утврдено како Комисија, или пак како поткомисија во состав на некоја постојана комисија, ценам дека

IV/7

ќе биде постојано мобилно и навремено информирано од страна на гувернерот за тековните активности, а со тоа и дел од одговорноста за водење на оваа област се пренесува и на Парламентот, која по функција ја носи одлуката за монетарната политика на државата и е должна да го следи нејзиното остварување.

Иако е неопходно да се доуредат одредени прашања од оваа област, како истите да се осовременуваат согласно светските стандард! и движења може да се оцени дека со донесувањето на овој закон во мошне краток рок нема да бидат согледани сите можни консеквенции, кои би произлегле од неговата примена. Имено, законот не дава јасна претстава за тоа во колкав обем на субјектите се работи, односно колку банки има во Македонија на кои ќе се применуваат измените на овој закон, како и колку штедилници и други финансиски организации ќе подлежат на неговата регулатива.

Од донесувањето на законот во изминатите години создадени се повеќе банки и штедилници. Тоа како бројка и резултат од досегашното уредување на односите би требало да биде соопштено во Законот, а особено во неговото образложение.

Тоа што особено сакам да го нагласам е обемот на потребните средства за основање на банки и штедилници. Имено, и досега постоеја лимити, кои беа доста високи, потоа дојде до нивно зголемување, што беше проследено и со затворање на повеќе штедилници, а и по некоја банка, која не го исполни предвидениот цензус за висината на капиталот. Сега се предлага зголемување на овие цензуси.

Поставувам прашање дали е проценет обемот на банките и штедилниците, кои нема да можат да ги исполнат овие лимити и заради тоа ќе бидат принудени да престанат со работа.

Исто така, поставувам прашање кои се критериумите врз кои и кои

основи се предлагаат овие лимити и дали истите не би можеле да бидат различни од предложените.

Во член 6, став 4 од Законот се упатува на толкување на многу поврзаности кај основачите на банките што сметам дека не ,е до крај уредено, ниту пак објаснето, што можеше да создаде потешкотии и нејаснотии при примената на овие норми.

Во член 15-а во вториот став сметам дека продолжувањето на рокот на кој треба да се произнесе гувернерот за основање на банки на шест месеци е предолг период. Предлагам овој рок да се сведе на 30 најмногу до 60 дена, односно да се има предвид искуствата кои постојат и во другите административни постапки.

Исто така, постоењето на нормативно уредена и со закон предвидена документација што треба да ја поднесе субјектот кој бара да основа банка е подобро решение отколку што досега постоеше, отколку тоа да биде препуштено на Народната банка која во секој момент може да бара и други документи, со што се дава еден вид дискреционо право на гувернерот. Тоа особено се однесува во делот на оценката што треба да ја даде гувернерот за конкурентноста и ширината на финансиската понуда на стопанството и банките, па врз таа основа, да ја основа својата одлука за основање на нова банка. Да ја заснова својата одлука. Во тој домен се чини дека се прекршува правилото што е гарантирано со Уставот дека слободата на пазарот и претприемништвото е загарантирана. А со оваа одредба би се овозможило гувернерот да има прерогативи на арбитар во поглед на тоа што е конкуренција, а би значело и лимитирање на можностите на слобода на пазарот и претприемништвото и во банкарското работење како што направивме во областа на вработувањето.

Мислам дека за овој пропис се потребни поподробни објаснувања како од предлагачот, така и од Народната банка, особено во делот на досегашната примена на овој пропис, како и аналитичко образложение на причините за неговото менување и дополнување. Како и за очекуваните ефекти и консеквенции од спроведување на предложените измени.

МИРКО ТРИФУНОВСКИ: (продолжение)

Банкарската сфера е мошне суптилна. Ценам дека градењето на довербата пред штедачите и комитентите на банките би требало да биде основот на кој ќе се засноваат промените во оваа сфера. Во тој поглед ценам дека е неопходно во овој закон заедно со другите по кои денес ќе расправаме, а дел и расправавме да се потенцираат елементите за градење на доверба кон банкарскиот систем, а особено во поглед на заробените штедни девизни влогови на граѓаните за кои се залагаме во оваа пригода да надјадат место во продолжените измени на прописите од банкарската сфера. Не може да се гради доверба ако се намалува лимитот за кој ќе се гарантира износот на вложените средства а во исто време не се согледува можноста за изнаоѓање на целосни решенија во поглед на досега преземените обврски на банките.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Комисијата за економска политика и развој поднесен амандман на член 15 став 6, со кој се согласи претставникот на Владата и тој е составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Законодавно правната комисија поднесе амандмани на член 9 за менување на член 49 и на член 62 во новиот член 93-е став 2 и за додавање нов став 3 со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Комисијата за финансирање и буџет поднесе амандмани на член 5 став 4 и 5, член 6 став 7, член 10 став 2, член 11 во новиот член 15-а став 3, член 27 став 2, алинеја 3, член 32, член 56 за додавање нов став 2, член 60 став 1 за додавање нова точка 3 член 62 во новиот член 93-е

V/2

став 2, член 65 во новиот член 95-а став 1, точка 1 и 4 член 79 став 2 и 3, член 80 во новиот член 131-а став 2 и на член 80 во новиот член 131-6 став 2 и 3 со кои се согласил претставникот на Владата и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Звонко Каров поднесе амандмани по член 18 за бришење на став 2 и на член 48 став 1 по кои Владата не се произнела.

Пратениците Живко Јанкуловски и Бранирод Михајловски поднесоа амандман на член 18 став 5 по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Газменд Ајдарага поднесе амандман на член 42 по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 18 за бришење на став 2 поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТАКИ ФИТИ:

Амандманот не се прифаќа бидејќи можеби е недоразбирање, рамката, оквирот даден во ставот 2 е со цел доколку некоја банка не го исполни условот од став 1 треба да се натера банката тоа да го направи, а не да се затвори банката. Затоа има и преоден рок.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

ЗВОНКО КАРОВ:

Членот 18 го регулира усогласувањето на обемот на работењето на банката со висината на гарантниот капитал. Веројатно министерот на друго мислење. Веројатно ќе треба и едно дополнително објаснување за да можам и овој амандман да го повлечам бидејќи на некој начин прави дискриминација на банките во висината на гарантниот капитал. Имено, ставот 1 бара висината на гарантниот капитал не смее да биде помал од 8% од ризично пондерираната актива, а да наредниот став 2 кој што е и амандманот каде што предлагам да се брише, заради обезбедување на сигурност и стабилност на работењето на банката Народната банка може

V/3

на одделни банки да им пропише повисок процент, но не повеќе од 16%. Така што на некој начин ова барање околу висината на гарантниот капитал врши дискриминација на одделни банки. До колку некое дополнително образложение има во овој основ јас би го повлеков амандманот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бата збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака?

Тројца пратеници гласаа за.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 18 за бришење на став 2 поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Отворам претрес по амандманот на член 18 став 5 поднесен од пратениците Живко Јанкуловски и Бранирод Михајловски.

Ги повлекуваат амандманите.

Отворам претрес по амандманот на член 42 поднесен од пратеникот Газменд Ајдарага.

Го повлекува амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 48 став 1 поднесен од пратеникот Звонко Каров.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТАКИ ФИТИ:

Амандманот не можеме да го прифатиме бидејќи и Народната банка и министерството за финансии имаат надлежност во контролата секој според своите компетенции и надлежности . Во рамките на Министерството за финансии исто така банкарскиот сектор.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

Го повлекувате амандманот.

V/4

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, г заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака?

Педесет пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (никој)

Дали некој се воздржува од гласање (никој)

Молам да се изброи присуството на претенциите во салата.

Молам да се повикаат пратениците да влезат во салата.

Мораме да го повториме гласањето.

Кој е за предложениот закон, молам да крене рака?

Педесет и девет пратеници гласаа за.

Дали има некој против ? никој

Дали некој се воздржува од гласање?: (2 пратеници)

Констатирам дека Собранието го донесе законот за изменување и дополнување на Законот за банките и штедилниците.

Минуваме на точката 6 - Предлог за донесување на закон за овластување организација за изработка на пригодни ковани пари, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието , Ви се доставени односно Ви се поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за овластување организација за изработка на пригодни ковани пари.

Кој е за молам да крене рака?

Шеесет пратеници гласаа за.

Дали има некој против? (никој)

Дали некој се воздржува од гласање (никој)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за молам да крене рака .

Шеесет и еден пратеник гласаа за.

Дали има некој против? (никој)

Дали некој се воздржува од гласање? (никој)

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам кој бара збор?

РИСТО МАРКОВСКИ:

Почитуван претседателе, дами и господа пратеници, по повод

Предлогот за донесување на закон за овластување на пригодни ковани пари , би замолил ако може да добијам некое објаснување како е дојдено до тоа само "ГОЈИД МАРК" од Радовиш да биде овластен за ковање на овие пригодни ковани пари . Дали е тоа правено преку некој си тендер преку Народна банка на Република Македонија или постапката е во Владата на Република Македонија бидејќи сите знаете дека во Крушево постои златара која е една од постарите капацитети кои се занимаваат со изработка на накит од злато и од сребро , постои и доволно стручен кадар , мислам и спремност да се прифати една ваква работа. Дали овој закон се однесува само по повод на ова пригода, бидејќи мислам и во иднина ќе се коваат пригодни ковани пари. Лошо би било да се испушта Златарата "Крушево" можеби и "Рубин Кармин" од Скопје . Ние во Македонија немаме многу такви капацитети. Би требало

V/6

сите да добијат можност да бидат рамноправни. Дали тоа влијаеше дека сега во Радовиш има злато , или некои други причини се. Затоа би молел ако може да добијам некое објаснување како е дојдено до тоа само "Голд Марк" од Радовиш да биде со закон овластена за ковање на овие пригодни ковани пари.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

ТАКИ ФИТИ:

Јас би замолил г-дине претседателе, за ова Собранието да го информира гувернерот на Народната банка на Република Македонија кој што е поупатен во целата проблематика врзана со јубилејот и кованите пари.

БОРКО СТАНОЕВСКИ

Почитуван претседателе, дами и господа пратеници, во Републикава имаме специјален посебен закон за ковање на пригодни пари и во него е предвидена една постапка, технологија како и кој се овластува да преземе активности за ковање на пригодни златни, сребрени , или било какви други ковани пари. Претпријатието "Голд Марк" од Радовиш уште пред три месеци поднесе еден предлог до Народна банка на со доволно детално образложување со идеја да ја исковаат сегашната серија на монети од 1,2 и 5 денари во злато и во сребро и да ги продаваат низ своите продавници каде што продаваат накит од злато и сребро како сопствен производ. Советот на Народна банка ја разгледа таа иницијатива и бидејќи таа иницијатива не беше од таков карактер да ја прифати како своја Народна банка и предложи на Владата на РМ да ја одобри таа иницијатива на "Голд Марк" и за тоа да донесе соодветна одлука. Според тоа, тоа ќе биде серија од три монети со ист дизајн како што се сегашните монети кои се во оптек . Сите трошоци ги сноси "Голд Марк"-Радовиш, тоа е за нив една комерцијална зделка а таква процедура, таква постапка можеби со друга идеја, не со

V/7

идеја да биде во злато искована сегашната серија на монети, може да се дозволи за сите производители на златен накит , за сите златари кои што се во Македонија и за секоја од нив, за секоја постапка треба да се донесе ваков закон каков што донесуваме сега во оваа прилика.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? 65 пратеници)

Дали има некој против? (никој)

Дали некој се воздржува од гласање? (никој)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за овластување организација з изработка на пригодни ковани пари.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Предлагам, поради отсуство на претставник на Владата 7-та и 8-та точка, бидејќи сме известени дека министерот малку ќе задоцни, да поминеме на точката 9.

Минуваме на точката 9 - Предлог за донесување на закон аз ратификација на Договорот меѓу македонската Влада и Швајцарскиот Федерален Совет за репрограмирање на македонскиот долг, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со предлогот на законот, дописот на Владата и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор?

Има збор г-динот Слободан Даневски.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа пратеници. Јас се јавив за дискусија не да дадам забелешки или амандмански по предлогот за донесување на законот за ратификација на договорот помеѓу Македонската Влада и Швајцарскиот Федерален совет за репрограмирање на македонскиот долг, туку да кажам образложението по законот и спогодбата навистина е штуро и нема никакво објаснување од материјален карактер.

Како пратеник, а не само јас сакам да знам колкав е обемот на кредити кои ги репрограмираме, кои се носители на тие кредити, колкав обем на кредити се репрограмираат на 15 години а колку на 6 години.

Дали има договорено нешто поволно за Македонија од тоа што е општо договорено во записникот од состанокот во Париз.

Колку што јас се сеќавам во пишувањето во весници во декември 1995 година кога Македонската делегација преговараше во Бен - Швајцарија на Македонија е репрограмиран кредит од 21,7 милиони швајцарски франци, околу 14 милиони швајцарски франци се репрограмирани на период од 15 години, а 7,7 милиони швајцарски франци на период од 6 години. Каматата по овие кредити е фиксна и изнесува 5,75%.

Добро е од Владата да слушнеме кои се главните носителите на овие кредити, да се нотираат претпријатијата кои се репрограмираат. Евидентно е дека перманентно РМ се задолжува, а колку е долгот на РМ останува отворено прашање на кое Владата не сака да даде одговор, а долгот еден ден мора да се врати. А кој ќе го врати, сигурно граѓаните на РМ.

ТАКИ ФИТИ:

Г-динот Дасневски е во право, имаше такви барања впрочем и од други пратеници и јас се согласувам со тоа дека објаснувањето во делот на законот навистина е штуро и не дава увид во она што е направено, секако дека пратениците имаат право тоа да го знаат. Тоа е грешка настаната меѓу двете министерства на финансии и надворешни работи. Тие малку го скратиле неоправдано кога го доставувале овде законот, па еве јас сосема накусо би сакал да ги информирам господата пратеници.

И ова репрограмирање или консолидација на долгот на РМ со Швајцарија е во рамките на Парискиот клуб и начелниот договор кој РМ го има со Парискиот Клуб, записникот склучен во јули месец 1995 година, во кој што во основа се дадени генерални принципи за начинот на консолидација на долговите на стопанството на РМ спрема доверителите членки на Парискиот клуб и Швајцарија и членка на Парискиот клуб. Таму се дадени најопштите принципи, во записникот од Париз, а додека сите поединечности и специфичности врзани за репрограмирање или рефинансирање на долгот се оставаат билатерално да се решаваат меѓу одделните земји, во конкретниот случај тоа е направено со билатерален договор меѓу РМ и Швајцарија.

Долгот е 24 милиони франци. При тоа станува збор за две категории на долг, од кои едниот долг е мобилизиран во периодот пред 2 декември 1982 година и тој претходно еднаш бил репрограмиран уште во екс Југославија, а другиот долг е мобилизиран после тој временски период. Почитувани се во основа општите услови што се врзани за парискиот клуб. Каматната стапка е некаде 5,75, а репрограмот е де факто на 15 години, бидејќи ако се земе од 1996 до 2011 година тоа се де факто 15 години со каматна стапка од 5,75. Тука направила мал пропуст Швајцарија во однос на висината на каматната стапка, меѓутоа не можело да се оди подолу затоа што и во договорите така било предвидено дека се применува еден тип на пазарна камата.

За отпишување како што имав од некои пратеници постапување на прашања не доаѓа предвид, почитувани пратеници, бидејќи општ принцип во меѓународните односи е дека долговите не можат во основа да се отпишуваат. Правени се преседани ако ја гледате историјата во доменот на меѓународното финансиско задолжување во светски размери, кај земји со апсолутна сиромаштија, односно тоа е во основа

конкретен случај со некои Афрички земји. Дури ни со редовниот план по кој што САД како едни од најголемите доверители своевременно се обврзаа дека можеби нешто ќе отпишуваат од долговите тоа реално не е направено никаде и тој принцип останува и во однос на РМ како земја со среден односно со понизок среден доход.

Сега да бидам малку поконкретен.

За договорите склучени пред 2.12.1982 година достасана главница и камата до 30.06.1996 година е 17.104.128,83 швајцарски франци. Рок на отплата е од 1999 до 2011 година. Камата за одложена главница до 30.06.1995 година се 2.404.168,65 швајцарски франци и рок на отплата од 1998 до 2002 година. Тоа е за каматата. Каматата фактички се репрограми на 6 години при што грејс периодот е 3 години.

За договорите склучени на 2.12.1982 година вкупниот износ камата и главница е 4.518.522,00. Јас можам да ги прочитам ако сакате и крајните корисници на кредитите по основа на швајцарските кредитни линии. Тоа се наши претпријатија: "Винка", "Фустеларко", "Борец", "Пелистер", РЕК "Битола", "Фротирка", "Карпош", "Фени", "Прима", "Алатница-Охрид", "Леарница" 11 Октомври, "Политекс", "Интертурист", "Радовиш-превоз", "Алумина", МТВ, МЗТ, ФАМ, "Нова Македонија", "Раде Кончар", "Железара", "Жито Лукс", "Македонка", "Селена", "Огледала", "Сигурносни појаси" од Струга, "Нонча Камишова", "Ветекс" од Титов Велес, "Автопрогрес", "Тетекс". Тоа се во основа основните стопански субјекти што ги користеле кредитите.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Молам, кој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Швајцарскиот федерален совет за репрограмирање на македонскиот долг.

Кој е за, молам да крене рака.

60 пратеници гласаа "за".

Дали е некој против? (не)

Дали некој се воздржува од гласање? (1 пратеник)

Констатирам дека заклучокот е усвоен. Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот?

Кој е за, молам да крене рака.(61 пратеник)

Дали има некој против? (не)

Дали некој се воздржува од гласање? (не)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на закон.

Отворам општ претрес по предлогот на закон.

Молам, кој бара збор. (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на предлогот на законот.

ЗПК поднесе амандмани на член 1 и за додавање нов член 2 по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 1 поднесен од ЗПК.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ТАКИ ФИТИ:

Се прифаќа амандманот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 2 поднесен од ЗПК.

ТАКИ ФИТИ:

Се прифаќа амандманот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и текстот и предлогот на закон го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака. (60 пратеници)

Дали има некој против? (не)

Дали некој се воздржува од гласање? (не)

Ве молам да се изброи присуството на пратениците пред да објавам резултат овде.

(службите ги пребројуваат присутните пратеници во салата)

64 пратеници се присутни. Значи некој не гласал.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на договорот меѓу Македонската влада и Швајцарскиот федерален совет за репрограмирање на македонскиот долг.

Минуваме на точката 10 - Предлог за донесување на закон за сметање на времето со предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор.

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот....

Ве молам, пратениците да останат во салата, затоа што сме на границата на кворумот.

(неколку пратеници ја напуштија салата)

Пауза до 13,30 часот.

(Пауза од 12,40 часот)

(По паузата)

(Седницата продолжи со работа во 13,50 часот)

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Продолжуваме со работа.

Минуваме на точката 10 - Предлог за донесување на закон за сметање на времето, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот аз донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за сметање на времето.

Кој е за, молам да крене рака. (73 пратеника)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (нема)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Кој е за молам да крене рака. (68 пратеници)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (нема)

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на закон.

Кој е за молам да крене рака. (70)

Дали има некој против? (нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (нема)

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на закон.

Отворам општ претрес по предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара го заклучувам општиот претрес и отворам претрес по текстот на предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака. (70)

Дали има некој против?(нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (нема)

Констатирам дека Собранието го донесе законот за сметање на времето.

Минуваме на **точката 11** - Предлог за донесување на закон за изменување на законот за здравствената заштита, со предлог на закон поднесен од пратеникот Томислав Стојановски.

Предлогот аз донесување на законот, со предлогот на законот, мислењето на Владата на РМ и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесување на закон.

ЗПК констатира дека нема потреба од донесување на овој закон, а Комисијата за здравство предлага Собранието да не го усвои предлогот за донесување на овој закон од причините наведени во извештаите на комисиите.

Молам, кој бара збор?

Има збор г-дин Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Дами и господо, почитувааи пратеници, почитуван претреседател. овој предлог за измена на законот е доставен пред 2 месеци. Значи, еден доволен период да се изјаснат повеќе субјекти. Што е сторено, до мене покрај она што значи обврска на Собраниски комисији, на Влада се обратија голем број на стопански субјекти, здруженија на граѓани, асоцијации, претставници на одредени здруженија на адвокати, адвокатска комора на Македонија како и Синдикатот на металците и електричарите на РМ. Веднаш сакам да кажам дека оваа моја интервенција во законот не треба воопшто да се свати како цел да се наруши и онака лошата состојба во здравството. Не би сакал таква етикета да ми биде пришиена затоа што сите сме ние свесни дека здравството нема цена и дека без здрави граѓани, здрава популација, здрави работници ниту ќе имаме производство ниту ќе имаме држава. Меѓутоа, саскам да интервенирам во она што со последните интервенции во ноември настанаа одредени компликации, недоразбирања, произволности, па ако сакате и волонтаризам за да тие интервенции бидат толкувани онака како што некому одговараат.

Имено, ние знаеме дека здравството за жал ни е болно и треба да најдеме лек и за него, како и за другите чинители во ова општество. Меѓутоа, ако стопанството ни е во кома, јас се прашувам дали ќе постои некое здравство кое ќе може тој болесник да го излечи без оглед на сите наши желби и наши ангажирања за да обезбедиме доволно средства за да имаме навистина здравство како што сакаме и како што треба да имаме. Сигурно ќе беше подобро ако ние денеска можевме да разговараме како да обезбедиме средства, на кој начин, како да направиме заштеди таму каде што ги има, наместо товарот да го

понесуваат само оние субјекти кои што се уште можат да издвојуваат кои што најлесно можат да се контролираат и на крајот на краиштата оние субјекти кои што и по природата на дејноста и по обемот на вработувањето ниту можат ниту смеат ниту помислуваат да прават некои отстапувања од она што е законска обврска.

Првите да ги речеме конфузии и првите размислувања дека нешто со овие измени во законот не е во ред, ги направи Републичкиот завод за здравство со тоа што во личниот доход за декември месец без некоја особена причина дозволи еден дискриминаторски третман на она што значат стопанство, непосредни производители или корисници виза ви буџетските корисници. За едните овој закон важеше во нова верзија, за другите не важеше без затоа да биде запознати и без за тоа ако има особени причини да интервенираме тука, во ова Собрание и таа измена да ја легализираме, а ја верифицираме, за да понатаму не бидеме ставени во една непријатна положба. Тој што го направил тоа да биде прекршувач на законот, а ние тука како пратеници да бидеме навредени дека некои ги презема ингеренциите на нас како пратеници. Но, што е, тоа помина, но остави длабоки траги дека некои можат да плаќаат на еден начин, други на друг начин што понатаму повлече една лавина да во сето тоа практично се толерира се и сешто со основна цел сепак да се собере колку што може максимум од она што значи издвојување за здравствено осигурување по стапката од 6,8%.

При тоа беа присутни и одредени договарања помеѓу фондот и субјектите се со цел за да може да се обезбеди еден солиден прилив за да потоа може да се алиментира она што значи здравствени организации и институции. Суштината на оваа моја

интервенција се сведува на следното. Во макроекономската политика за оваа година ние усвоиме документ со кои верифициравме дека оваа година нема да имаме зголемување на зафаќањата во интерес за заживување на стопанството, негово динамизирање и по можност инвестирања, а со тоа и нови вработувања.

Второ, во извештајот од Владата и самата признава дека со оваа методологија одредени стопански субјекти ќе треба да платат, да издвојат дури и 30% повеќе од она што значело издвојување до месец ноември, кога е тој критичен период од донесување на законот од ноември 19 85 година.

Основната моја забелешка и на повеќето стопански субјекти, јас ги молам тука оние претставници од граѓаните а кои што потекнуваат од стопанските претпријатија да се замислат за она што значи коефициент на сложеност на трудот во рамките на работната организација каде што обврската априори е однапред одредена со квалификационата структура на вработените а не и со фактичката состојба на тие вработени.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ: (продолжение)

Второ, Законот за плати практично издвојува што значи обврска а што значи слободна размена на трудот. Понатаму, услови на тоа пазарно стопанисување никој никому не може да наложи, освен она што е минимален личен доход, високите категории да бидат категоризирани онака како што би сакале сите ние, како што би сакал секој директор, како што би сакал секој менаџер.

(Жагор во салата)

Ќе ве молам за внимание ако може.

Дали на пазарот на работна сила во услови на невработеност и слично ние и понатаму ќе се базираме на издвојувања од стотина и повеќе субјекти, затоа што во образложението од Владата како една од мерките за овој закон да се одбие се наведува неприменувањето на коефициенти, се наведува неплаќање придонес на одредени субјекти кои лесно ги менуваат и ж-сметките и имињата на фирмите, одат во стечај и сл.

Сето тоа, мислам дека не е компетенција ниту на овој закон ниту на ова министерство, ниту на фондот за здравствено осигурување. Тоа е компетенција на други министерства, како Министерството за финансии и сите други.

Принципот на солидарност и социјала го почитувам до крај, но сметам дека треба да се навикнуваме практично времето не работи во прилог на тоа дека стопанството ќе може да издвојува онолку колку што фактички треба. Тоа се многу релативни категории, затоа што тие две нешта никогаш не можат да се избалансираат, никогаш не можат да се усогласат. Тој што пружа услуги секогаш смета дека тоа е малку, на оној кому се земаат кој, издвојува практично за да биде корисник на услуги смета дека тоа е премногу.

VII/2.-

Од сето ова би заклучил дека јас ќе бев среќи ако она што министерот вели месец дена јавно го изјави во средствата за информирање дека постои можност за заштеда од 12 милиони долари во оваа година само во позицијата лекови, помагала, помошни средства и сл. Се прашува оваа значајна цифра дали е влезена во пресметките на Фондот за здравствено осигурување. Ќе бев најсреќен ако може оваа замашна цифра да ја ослободиме од зафаќањата на стопанството. Но, што е, тука е. Тука е министерот, работи на тој план, првични резултати има и се надевам дека во тој поглед ќе има успех.

Евидентно е дека овие денови исто така бевме информирани преку средствата за јавно информирање, дека Републичкиот завод за здравствено осигурување подготвува некоја нова методологија на зафаќања што се зборува дека овој закон што го донесовме, оваа методологија ниту е најсоодветна, ниту е најоптималната, ниту може да обезбеди она што беше желба на предлагачот на законот. Зафаќање од сите субјекти според донесениот закон. Јас, решението го гледам не во оптоварување на оние субјекти што можат да се оптоварат, туку ангажирање на Владата и на сите компетентни институции за зафаќање на сите субјекти во што помал износ за практично крајните ефекти да бидат што повисоки. Тоа е политика секаде во светот, во секој поглед. Не само во поглед на зафаќањата за здравство. Тоа треба да биде политика и за персоналниот данок, данокот на промет и сите други давачки и сите други даноци Товарот да се распредели рамноправно за практично да не го чувствуваат само одредени субјекти.

Апелирам, понатамошните дискусии да не одат во погрешна насока дека јас сум против здравството, дека јас сум против тоа во фондот да нема средства. Напротив, јас лично сум убеден дека со избегнување на коефициентот на сложеност во стопанските субјекти, со едно поголемо ангажирање, крајните ефекти во Буџетот, во фондот ќе бидат повисоки.

VII/3.-

Вака, верувајте дека и понатаму ќе имаме обиди и за манипулации и за прикривање и за одбегнување на плаќање и многу тешко ќе можеме да го обезбедиме крајниот ефект - правичност во зафаќањата за да може здравството да кружи соодветни услуги.

Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор г-динот Трпеновски.

ДИМИТАР ТРПЕНОВСКИ

Г-дине претседателе, почитувани колеги,

Не ќе го поддржам предлогот за донесување на измени и дополнувања на законот за здравствена заштита од аспект што ценам дека истиот не значи ништо ново. Односно, значи една определба што беше наша определба во Макроекономската политика за зголемување на вносот во фискалниот дел на Фондот за здравствено осигурување. Впрочем, како определба за сите фондови, па и за Буџетот.

Во ставот 1 на членот 65 децидно е кажано дека основица за определување на давање на даноци и придонеси е бруто плата. Тоа мислам е неспорно, па не е спорно ни во самиот закон. Меѓутоа, кога зборуваме за операционализација на членот 65, неговиот став 3 овде се јавува само една разлика во сфаќањето. Имено, со ставот три од членот 65 основицата за здравствен придонес како и за сите други даноци е најниската плата во определена гранка или во одредена организација што припаѓа на определена гранка, помножена со средниот коефициент на сложеност, со бројот на вработените и кога се работи за здравство, конкретно со стапка од 8,6 за здравствениот придонес.

Сега, ако го земеме стариот став на членот 65, ставот 3 гледаме само една друга номинација на оваа иста категорија како основа врз која ќе се операционализира моделот на плаќање на придонеси во здравство. Односно, тука се зборува за соодветен степен на сложеност. Дали тоа ќе

VII/4.-

се однесува за секој работник поединечно или просечно за сите вработените во една организација во одредена гранка, тоа е сосема исто. Разликата, во што се состои?

Овде, разликата се состои во следното, во овој закон имаме нешто ново, а тоа е, ние, со овој закон велиме - ја определуваме најниската цена на работната сила. Тоа е 65% од просечната плата по работник во една организација од една определена гранка. Штом сме ја определиле најниската цена на работната сила, понатаму операционализацијата на членот 65 ставот 3 е сосема чиста.

Друго е прашање што во другите гранки, односно државата врз основа на консензус на сите учесници, капиталот, трудот и државата не ја одредила најниската цена на работната сила.

Овде е клучно прашањето што со определувањето на најниската цена на работната сила 65% од просечната плата во една организација која припаѓа на една одредена гранка, со тоа работата е завршена. Во тоа е нашето несфаќање. Значи, во што е разликата? Велиме да плаќаат даноци и придонеси на платата што ја прима, а второ, велиме да прима плата, меѓутоа најниската плата мора да биде 65% од просечната плата во организацијата во одредена гранка.

Сега, во што е разликата? Ако ние нему не му дадеме, односно тој е во сила, ако прифатиме еден друг закон или закон што има други гледања во што е разликата? Ако се оди преку Заводот за платен промет, како меритор на организација во прометот, кај која што сите ги примаме платите и врз основа на тоа плаќаме даноци и придонеси. Што станува? Имаме можност за евазија. Зошто? Ние ќе поминеме преку Заводот за платен промет одредени плати, меѓутоа, други плати можеме на внатрешен начин, на нелегален и не адекватен начин да ги примениме. Иако е забрането со законот за плати да се дава плата во кеш или да се дава плата во натура.

VII/5.-

Овде, во суштина со овој член 65 ставот 3 и со ставањето на уште една клаузула во Законот за здравствена заштита - потврда за здравствено осигурување, во суштина извршивме афирмација на здравствена полиција во примањето на плати и плаќањето на придонеси. Што тоа значи? Кога ќе појдам во завод како граѓанин за да ја добијам потврда- та за здравствено осигурување, јас морам да постапам по законот. Ако појдам во 3 водот за платен промет да ми помине платата, таму можам да извршам евазија. Ако ние со макроекономската политика се обврзавме дека ќе се залагаме за зголемување на инпутот во фискалниот дел на фондовите врз основа на постојните закони, тогаш јас не гледам друг закон на кој што на адекватен и релевантен начин ќе се реши ова прашање. Со други зборови ќе ги подржуваме законите, а на тој начин ќе ги редуцираме сите можности за евазија. Она за што сме се определиле.

Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор? (не)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување на Законот за здравствена заштита.

Кој е за, молам да крене рака? (7 пратеници)

Дали има некој против? (29 пратеници)

Дали некој се воздржува од гласање? (27 пратеници).

Констатирам дека заклучокот не е усвоен.

Минуваме на точката 12 - Предлог за донесување на закон за изменување на Законот за здравствената заштита со Предлог на закон , поднесен од група пратеници на пратеничката група на Либералната партија.

Предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот, мислењето на Владата на Република Македонија и извештајот на Комисијата за здравство Ви се доставени односно поделени.

VII/6.-

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон. Ве известувам дека Комисијата за здравство му предлага на Собранието да не го усвои предлогот за донесување на овој закон од причините изнесени во извештајот на Комисијата.

Молам, кој бара збор?

Има збор г-дин Николоски.

РИСТО НИКОЛОСКИ:

Г-дине претседателе, почитувани колеги пратеници, Пред нас имаме законски текст Предлог за измена на Законот за здравствена заштита кој во некои работи се поклопува со претходниот предлог. Така што може би дел од дискусиите за образложување и аргументираше на оправданоста за донесување на оваков закон ќе се поклопат Од кои причини го предлагаме донесувањето на овој закон? Со Законот што е сега во сила и што се применува се дојде до една ситуација кај стопанските субјекти со примена на новиот метод на пресметување на придонеси за здравствено осигурување, се оди кон поголеми зафаќања, споредени во однос на претходното законско решение кај одредени правни субјекти се движат меѓу 30 и 40%, па некаде и повеќе. Тоа, во зависност од квалификационата структура на вработените во тие претпријатија.

Како последица се јавува кај организациите каде што квалификационата структура е повисока, на вработените, а дефакто остваруваат пониски плати што се пониски споредени со оние во гранката или во стопанството, исплаќа на нешто што фактички тие не го оствариле, не го реализирале, не успеале да остварат толкава маса колку што би се зела како основица за пресметување на придонесот за здравствено осигурување, плаќаат повисоки придонеси за здравствено осигурување.

На Комисијата за здравство во Собранието беше утврдено дека со новиот метод на пресметување со примена на коефициентот на

VIII/7.-

сложеност всушност не се врши поголемо зафаќање на придонеси во споредба со досегашното, наводно се работи за неправилно пресметување или избегнување од страна на стопанските субјекти преку разни, т.н, снаоѓања за исплата на платите. Веднаш би го поставил прашањето, ако е тоа така, зошто тогаш овој метод на пресметка на износот на средства за придонесот за здравствено осигурување не се применува и кај буџетските корисници, ако е така, ако нема зголемување, тогаш значи нема пречка и буџетските корисници ќе го применуваат овој метод. Меѓутоа, со упатство на Фондот за здравствено осигурување, односно Здравствениот совет се изземени тие организации од оваквиот начин на пресметување. Сепак не стои тврдењето дека нема зголемување на давачките по основ на здравствено осигурување.

Станува збор и за друга една работа, со овој коефициент доаѓа до различно плаќање на вработените за ист квалитет на здравствена услуга. Јас го почитувам принципот на здравствена солидарност што се применува во системот на здравствено осигурување, меѓутоа сметам дека овие 300 илјади вработени што ги имаме во државата не ќе бидат економски, финансиски во ситуација на свој грб да го изнесат тој принцип на солидарност. Според мене, за да може да се спроведе овој принцип, кој треба да се спроведе, никој не зборува дека здравството треба да се доведе во ситуација да не може да ја обавува својата функција, треба да се бараат и други извори на средства. На пример, јас би рекол може би е добра да се предвиди и во Буџетот одредени расходи, одредени средства потребни за здравството, како би можела да се оствари и оваа функција на здравството, односно функцијата на солидарно здравство.

Што добиваме со новиот начин на зафаќања односно исплата и пресметка на придонеси за здравствено осигурување?

VII/8.-

Сите ние ја знаеме моменталната состојба во нашето стопанство економската моќ и ефикасност на работењето на претпријатијата. Со овој зголемен обем на зафаќања[^], уште повеќе ја влошуваме ситуацијата на нашите стопански субјекти, што од друга страна е спротивна на наја- вената Макроекономска политика за 1996 година, каде што се тврдеше дека нема да се прават дополнителни оптоварувања на стопанските субјекти и се доведуваме во една ситуација во наредниот период да има негативни ефекти во однос на пристигање на средства потребни за функционирање на здравството. Бидејќи, ако овие субјекти што досега плакале ги оптовариме и натаму ќе се доведат во ситуација да се влоши нивната економска состојба, и како што тоа секој ден се случува по некоја организација да замине во стечај, дефакто се намалува бројот на субјекти од кои се собираат овие средства за Фондот за здравство.

РИСТО НИКОЛОВСКИ: (Продолжение)

Ќе се доведеме во ситуација не само што овие моментални ефекти, можеби во овој момент зголемени средства, прилив на средства од Фондот за здравство, велам во овој момент, во едниот период многу негативно да се одразат со намалувањето и отпаѓањето од кругот на субјекти кои се во состојба да ги плаќаат овие придонеси, да добиеме нови стечајни фирми, стечајни работници и не само што нема да добиеме нови приходи во Фондот за здравство и во другите Фондови, но ќе имаме ново оптоварување за исплата на стечајни и други надоместоци на работниците кои ќе одат под стечај.

Од овие причини сметам дека треба да се воспостави еден нов систем на здравствено осигурување кои нема само да речам, времено, моментално, да ги разрешува насобраните проблеми и да не се оди со ад кох решение за надминување на проблемите, но треба еден целосен заслужен систем во кој точно, прецизно ќе бидат одредени начините на финансирање на здравството, затоа што интенција и желба на сите ни е здравството да функционира онака како што е во ситуација да ги дава своите услуги на корисниците.

РУФИ ОСМАНИ:

Почитувани колеги, јас ќе се заржам малку повеќе, се чувствувам повикан за оваа проблематика, која пред се е економска проблематика со која се регулира финансирањето на здравството, да кажам некои работи кој јас мислам дека предложениот закон од страна на пратеничката група на ЛП ќе ги оствари целите со кој е предложен.

Имено, ако се прифати овој предлог на закон од страна на пратениците предлагачи, ќе се елиминира задолжителното инкорпорирање на институтот сложеност на трудот во основите за пресметување само з придонесот за здравствено осигурување, факт кој доведува до зголемување на основницата за пресметка на овој придонес во различни проценти кои во некои случаи ја зголемуваат основницата од 20% до 130%, во зависност од квалификациите на вработените. Ваквото зголемување не води сметка за основното начело на пазарната економија. Значи деловниот резултат, односно профитабилноста на правното лице.

Како последица на ваквото решение во практиката ни се појавува следната нелогична појава: почетната основница за плаќање на овој придонес е иста за соодветната гранка, независно од деловниот резултат. Значи и тие што имаат добивка и тие што работат со загуба во пресметките исплатите стартираат на иста пресметковна основница, нелогично и вон секаков резон.

2. Ќе се елиминира привилегираниот статус на пресметување на придонесот за здравствено осигурување во однос на другите даноци и придонеси од плата. Односно се поставува прашањето зошто овој придонес да биде привилегиран во однос на другите придонеси, а особено во однос на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, кога се знае каква ни е состојбата во пензискиот фонд. Или со придонесот аз вработување, кога се знае дека бројот на невработените ни е еноормно голем, заедно со бројот на пензионерите далеку го надминува бројот на вработените.

3. Ќе се елиминира постоечката состојба на утврдување на четири основници, а со тоа и четири пресметки на плати како што е сега случајот

и тоа основица за реална исплата на плата на работник на база остварените резултати, основица за пресметка на персоналниот данок од плата, основица за пресметка на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, вработување и за стопанска комора и основица за придонесот за здравствено осигурување.

4. Ќе се поттикне процесот на усогласување на законот за плати со одредбите кои се предложени со овој закон, што де факто значи дека ќе треба трите социјални партнери, значи Владата Синдикатот и Стопанската комора да се договорат за висината на минималната плата.

5. Делумно ќе се ублажи ретроактивната примена на овој закон кај правните лица кои ненавремено исплатуваат плата, што значи момо фактот што нивните работници не ги користат здравствените услуги се приморани да плаќаат зголемен здравствен придонес. Односно, во практиката се случува следниот феномен: поради неликвидноста ненавремено се исплатуваат придонесите за здравствено осигурување во над 30 до 40 проценти правни лица што значи дека во тој период вработените не користат здравствени услуги што значи дека не изискуваат здравствени трошоци во овие установи, но независно од тоа кога ќе се исплатат платите ќе го платат овој придонес на зголемена основица со плус затезна камата, а во меѓувреме се лекуваат и користеле медикаменти приватно. Значи овие установи се двојни добитници, додека работниците во овие правни лица се двојни губитници. Кое е решението во овој случај се поставува прашањето. Се знае ако рокот за сините картони е 2 месеци неплаќање придонес, сите оние што нема да го платат овој придонес во овој рок ќе треба да бидат ослободени од оваа обврска, бидејќи после 2 месеци тие ќе го платат

VIII/4

придонесот а нема да користат здравствена услуга, бидејќи ќе се согласите господа пратеници, од медицината нема ретроактивно лекување. Додека овој закон овозможува ретроактивно пресметуваше и плаќање на овој придонес. Мислам дека оваа формулација е многу битна и ја разобличува до крај нелогичноста на воведувањето на овој институт како задолжително, исклучиво за овој закон.

Аргументите на Владата во стилот дека воведувањето на институтот сложеност на труд има за цел да ги присили правните лица да вршат реално пресметување и плаќање на придонесот за здравствено осигурување воопшто не го зема предвид, односно го испушта од вид фактот дека правните лица се самостојни во водењето на деловната политика, а со тоа и на политиката на распределба на плати. Значи примената на овој институт е работа на нормативните акти и одлуките на правното лице, норма која е во директна зависност со деловните резултати, а не е работа на државата, бидејќи државата не создава добивки, туку напротив во овој случај директно создава загуба и пренесување на дефицитот од јавна потрошувачка во стопанство.

Понатаму Владата констатира со не прифаќање на овој закон ќе се елиминира прикривањето, односно пониското искажување на нивото на исплатените плати, а со тоа и помалку платениот придонес за здравствено осигурување. Прикривањето, односно пониското искажување на пресметаните и исплатените плати, а со тоа и на овој придонес пред се и над се ствар на контрола и на инспекциските органи, за кои пак дејствија казнената политика е на сосема високо ниво. За да се елиминира оваа појава вашите критики треба да се ориентираат на вистинското место. Значи, Министерство за финансии, Министерство за

VIII/5.-

стопанство итн. И на крај Владата ги отвора сосема картите и констатира да преку воведување на институтот сложеност на трудот ќе се постигне зголемена наплата на овој придонес. Ваквата определба не го зема предвид елементарниот факт дека зголемена наплата може да се оствари само ако има новосоздадена вредност во стопанството, што не може да се каже за моменталната состојба со економијата во Македонија. Значи, мимо фактот што стопанството ни е во банкрот, тоа за овој кабинет не е битно. Ако треба размислуваат луѓето нека банкротира целосно, но мора да даде пари за јавната и заедничката потрошувачка. Господо од Владата ако е многу многу е, па било тоа да е за здравствените установи. Прифаќањето на овој закон делумно ќе ја релаксира состојбата во оваа област и ќе го поттикне процесот на промена на законот за платите и утврдување на нови основици кои ќе треба да ги утврдат договорените страни, Синдикатот, Владата и Комората. И во некоја смисла ќе значи делумно враќање пред измените на Законот за здравствено осигурување.

ТЕОДОСИЕ ПАУНОВ:

Господин претседателе, дами и господа, мислам дека предложениот закон за донесување за здравствено осигурување за измена и дополнување на Законот за здравствено осигурување е оправдано и би сакал само неколку збора да кажам, нешто беше речено од претходните дискусанти дека работниците во субјектите во кои работат во стопанството, мислам многу малку земаат лични доходи односно плати на време и многу малку организации плаќаат на време придонес за здравствено осигурување. Јас можеби немам толку право не сум овластен, меѓутоа, би рекол во Кочани само една организација која плаќа од нова година, за два месеца платила придонеси за здравствено

VIII/6.-

осигурување и за пензиско и инвалидско осигурување, за вработување, како и персоналниот данок. Додека другите организации повеќе години не зеле лични доходи и не го платиле овој придонес. Истовремено би се надоврзал на проблемот дека работниците не ги користат сините картони, заради тоа што по неколку месеци некои организации подоцна уплатуваа и на картоните им измина важноста, се лекуваат за пари со проблеми. Некои организации склучија и договори со здравствените организации да ги плаќа организацијата таквите трошоци во врска со прегледи и лекови за осигурениците и за нивните фамилии, додека другите сами се снаоѓаат бидејќи организациите немаат средства. Во ваква положба мислам дека реформите кои ги започнавме треба прво од образованието, па второ од здравството итн., во стопанството, мораме брзо и ефикасно да ги спроведеме и да ги изнајдеме сите решенија од потребните средства и начин на собирање на средствата како , на кој начин, овозможување на субјектите да работат, процесот на производството да тече и средствата да се обезбедат.

Ако погледнеме минатата година во јануари месец има прибрано средства и уплатено 58% од средствата уплатени во јануари месец 1996 година. Значи 42% уплатиле помалку. Треба за тоа длабоки анализи и да се позамислиме што станува со ова. Некои проблеми има. Од каде се овие средства што се уплатени? Тие се од установите од општествените организации, од буџетските корисници, додека од стопанството многу малку се уплатени и не се уплатуваат. Мислам дека и неуставно е и незаконито е, иако е ставено во законот и неуставна одредба е да има различни организации, различна основица за плаќање на придонесите. За персоналниот данок посебна основица. За здравственото осигурување

VIII/7.-

посебна основица, за пензиско осигурување посебна основица, за вработување посебна основица што би требало да се пресметува при исплатување за наплатите, додека за установите може министерот да донесува одлуки или решенија да ослободува некои. Мислам пред законот, пред Уставот, сите граѓани, сите вработени сме под ист третман и заради тоа мислам дека нема такво дискретно право кога сака министерот, кога е најзасходно да зголемува основица или стапки и слично на тоа. Од овие причини би скратил, треба да направиме исцрпни програми стопанството да го пуштиме во работа да работи, не е битно во чии раце се средствата, битно е да работи, да се создава доход да можеме да ги прибереме средствата за здравство и другите буџетски средства. Значи при тоа би рекол неопходно е промена тотална на законот за здравство и во тие промени спроведување на реформите за тоа што се определувме мора до крај. Од овие причини ќе гласам за законот и го поддржувам вака како што е предложен за измена и дополнување за сега. Исто така барам од Владата да биде предложен исцрпен доследен онаков закон каков што може нашето стопанство да го спроведе, водејќи сметка и рационализација во сите буџетски корисници на средствата, па и во здравството.

СЛОБОДАН БОГДАНОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници дами и господа. Го имате извештајот на Комисијата за здравство во која што сакам да ве известам дека Комисијата за здравство едногласно заведе став кој му го предложи на Собранието да не го усвои предлогот за измена на Законот за здравствена заштита.

VIII/8.-

Ако оваа Комисија е составена од повеќе пратенички групи, тогаш морам да кажам дека едно квалификувано тело во Собранието водејќи сметка за состојбата на нашето здравство, истовремено за перспективите за развојот на нашата здравствена заштита во нашата држава го зазеде тој став. Не сакам да зборувам од името на Комисијата, би сакал со неколку збора да се осврнам на личниот свој став во делот на промените, односно, измените на Законот за здравствена заштита. Ако денеска сите зборуваме дека состојбата во стопанството и зафатнината во стопанството ги оптоваруваат тие стопански субјекти со сигурност можеме да кажеме дека во таа состојба дека и категоријата на корисниците за здравствена заштита за себеси бараат поголем успех. Во ноември минатата година го донесовме законот, односно измена на Законот за здравствена заштита, бидејќи констатиравме дека Законот кој што беше дотогаш на сила имаше одредени недостатоци во однос на прибирање на средствата за обезбедување на нормална здравствена заштита. Ако во овие години кои што поминаа воглавно благодарение што немаме големи потреси во здравството, од добивање на хуманитарна помош, денеска се повеќе мораме да сметаме да обезбедуваме средства кои што ќе прават одреден развој на здравствената заштита за да може таа здравствена заштита да биде достапна на секоја категорија на граѓани. Од тој аспект донесувајќи го тој закон таа измена на Законот за здравствена заштита, таа нудеше некои нови решенија. Не би се согласил со мислењето дека сите оние субјекти кои што не платиле, а времето поминало дека ние денеска не треба да живееме и да нудиме решение само ден за ден. Ние во здравствената заштита треба да понудиме нови научни технолошки, стручни сознанија со кои што денеска и утре нашето здравство ќе може да се приближи до категоријата на здравството во светот.

VIII/9.-

Од тој аспект мораме да кажеме дека инвестициите со тие средства што треба да бидат направени и да се прават во делот, пред се, во стручното усовршување, техничко - технолошкиот развој, бидејќи денеска не може да се замисли современа медицина без технолошки средства, а вие сте сведоци денеска , а вие сте свесни што тоа значи за нашата држава во овој момент. Меѓутоа, не треба да заборавиме и еден момент дека Законот за здравствена заштита кој што го донесовме има длабока и висока на некој начин, социјална категорија со што се обезбедува здравствена заштита на сите субјекти, односно на сите граѓани во оваа држава, без оглед во одреден период дали тие на некој начин платиле или не платиле нивните субјекти придонеси за здравственото осигурување.

ИГНАТИЕ БОГДАНОВСКИ: (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

Од тој аспект треба, да гледаме дека еден од најсоцијалните закони е Законот за здравствена заштита ваков каков што е донесен во минатата година. Но овој закон има и свои слабости. Тоа е методологијата на пресметките која што е прескокната или на некој начин во математичките операции е констатирано дека од прилика субјектите кои редовно плаќале придонеси за здравствена заштита со себе си носеле од прилика и коефициент на сложеност и коефициент на плаќањето. Некои аналитичари докажуваат дека тоа не е така, други се повикуваат дека граѓаните не се под иста категорија третирано како уставна категорија. Но, во меѓувреме мораме да кажеме и тоа дека овој закон беше на некој начин и принудно изнуден затоа што се створи една голема категорија стопански субјекти кои не алиментираа во Фондот на здравствената заштита. Тоа е исто така еден недостаток, наместо да донесуваме закони кои ќе нудат длабоки перспективни решенија, ние мораме да тргнуваме од решенија кои нудат или кои на некој начин присилуваат одредена категорија. Сигурно е дека оние кои не плаќале или помалку плаќале, нормално е дека ќе бидат повеќе оптоварени. Но сигурно е и едно, дека постојат и сигурно ќе постојат одредени дубиози, меѓутоа, како што знаете сите, Владата има формирано меѓуресурска група во која сите аномалии кои ќе бидат утврдени во спроведувањето на законот, а овој закон дава можност само во сферата на одредени корекции и аномалии кои ќе се појават, без да дојде до изменување на Законот за здравствена заштита.

Од тој аспект јас и Комисијата предложивме на Собранието да не го донесе односно да не го усвои Предлогот за изменување на Законот за здравствена заштита.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор господинот,, Слободан Даневски.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, се наметнува едно природно прашање кое бара одговор со два моменти.

Првиот момент е дали постојниот закон е во функција и дали како таков е издржан.

Вториот момент е ова што се нуди како Предлог - закон. Дали овој закон е против здравството и здравствените работници е или против стопанството. Ни едното ни другото. Се бара да се направи нешто измеѓу. Во моментот не може да се направи нешто измеѓу. Знаеме каква е состојбата во државата, 200 илјади вработени треба да користат 2 милиони корисници.

Мислам дека треба да се сконцентрираме на едно трето прашање, а тоа е прашањето дали ние сакаме луксузно здравство или сакаме социјално здравство. Владата да се замисли дали е неопходно да се направи реформа во Фондот за осигурување и реорганизација на здравството. Мислам дека тоа ќе го даде одговорот на прашањето и тоа е одговорот.

Ова што работела Комисијата е за секоја почит. Прашањето е дали стопанството може тоа да го издржи. Во тој контекст беше и овој предлог на релаксирање. Меѓутоа, сигурно дека Владата односно ресорното министерство ќе си направи проценка. Ако не се направи било кој зафат, бајпас како што стручно кажуваат докторите ќе пропадне целата иницијатива.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор господинот Николов.

ЈОВАН НИКОЛОВ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, немав намера повеќе да образложувам отколку Предлогот за изменување на законот за здравствена заштита, но она што беше сервирано од оваа говорница од одредени колеги пратеници ме натера нешто и јас да кажам.

Сигурно дека донесениот Закон за здравствена заштита не беше донесен за да се уништи стопанството, односно да се натовари до еден голем намет на стопанството, но беше донесен да биде во функција и на здравствените организации, односно беше донесен сите субјекти со стариот Закон за здравствена заштита да ги исполнат обврските спрема Фондот за здравствена заштита. Ако тргнеме од уставната определба дека оваа држава е социјална држава, каде што на сите граѓани им е потребна подеднаква здравствена заштита, мислам дека од таму треба да појдеме и од дефинициите кои беа предложени во Законот да обезбедиме таква заштита. Сигурно дека ако дојде до измените што се предлагаат и тие измени не ја постигнат целта во прибирањето на средствата во Фондот не само за комплетно пружање на здравствена заштита на секој поединец и секој граѓанин во државата, туку и она што значи репродукција, она што значи и санација, односно одржување на објектите од здравствена заштита, тогаш ќе дојдеме во состојба да не можеме да пружаме здравствена заштита. Тоа е многу опасно за секој граѓанин затоа што на сите ни е потребно здравје, ако немаме здравје, тогаш немаме ни држава. Така треба да ги гледаме работите.

IX/4.-

Целта на измените на Законот беше сите субјекти во државата да влезат во функција на овој закон. Но ние видовме дека и со донесувањето на Законот н.§ се успеа тој Закон да биде во функција, односно сите субјекти во државата да си ги исполнат обврските кои произлегуваат од тој закон. И понатаму се правеше манипулација во делот на плаќањата на придонесите. Во едно време зборувавме дека придонесите се избегнуваат да не се плаќаат со тоа што се земаат лични доходи не преку Завод за платен промет, лични доходи се земаа преку натура се со цел да се избегне придонесот за здравствено осигурување и како последица на тоа знаеме што се случи во Фондот за здравствена заштита. Сега и по- натаму со предлагањето на овие измени целта е таа, и понатаму да продолжи избегнувањето на плаќање на придонесот за здравствена заштита.

Се прашувам што ќе стане утре ако ги ослободиме сите субјекти од плаќање на придонес на здравствена заштита на ниво на минимален личен доход. Јас не зборувам дека треба сите да плаќаме на оној максимален личен доход, но треба да плаќаме во оној дел за кој што земаме личен доход. Во таа функција беа измените на Законот, но тоа не се остварува.

Овде беше напаметен еден апсурд кој денес може да го руши системот во здравството, односно да го руши Законот за здравствена заштита, да го руши комплетниот систем за здравствена заштита, а тоа е со склучување на договори на одредени субјекти со здравствени организации. Тоа не смееме да го дозволиме, заради тоа што ако не се плаќа придонес во Фондот за здравствена заштита, а секоја здравствена организација склучува договори за лично плаќање на услугите кои им ги врши на вработените во тие здравствени организации, тогаш комплетно

IX/5.-

го рушине и системот. Ја нема веќе и уставната определба за една социјална држава, една солидарност, затоа што Фондот не ги обврзува плаќањата само кон оние кои плаќаат поголем придонес за здравствена заштита, но тука се опфатени сите субјекти. На овој начин тогаш ќе го срушине Фондот, тогаш ќе имаме поголема социјала во делот на оние на кои им треба здравствена заштита, затоа што Фондот не ќе биде во можност да ги плаќа трошоците кои се направени од страна на осигурениците, при пружањето на здравствена заштита. Такви апсурди не смеат да се дозволат, а тоа го велам затоа што и на оваа говорница беа нудени некои алтернативи. Ако веќе постојат и так-ви сознанија, мислам дека тие треба да се отстранат. Тоа не е во интерес ни на здравствените организации, а не е во интерес и на оние кои плаќаат придонес за здравствено осигурување. Така што ако сакаме и понатаму да можеме нормално да обавуваме една јавна функција во интерес на граѓаните, не треба да работиме во делот на одржување на објекти за здравствена заштита, во делот на репродукцијата, односно замената на технологијата, стари технологии со нови технологии. тоа го бара и светот, тоа го бара и нашиот болен на кој треба да му се пружи квалитетна здравствена заштита, тогаш мислам дека не треба да прифатиме ваков предлог за изменување на Законот за здравствена заштита.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор господинот Ване Наумовски.

ВАНЕ НАУМОВСКИ:

Почитувани колеги, разликите на гледањата помеѓу стопанството и здравството постоеја и во едноумието, а еве и сега во плурализмот постојат, со тоа што третманот, односно стопанствениците гледаа на

здравството како на потрошувачка, а во краен случај здравствените работници во ниеден момент со такво нешто не би се согласиле од повеќе причини.

Здравството најверојатно во некој иден модел на нашата држава ќе треба да си го одреди својот статус, односно односот спрема стопанството. Во однос на конкретниот закон, кој беше предмет на дискусија и на Комисијата за здравство, ќе изнесам неколку мои гледања.

Прво, обврската за придонесот да се платат 8,6% на стопанството постои, во моментов не е никакво оптоварување, туку фактички сведување на она реално ниво кое треба да се плати, од при- чина што ако се промени стапката на здравство од 8,6, тогаш држи такво образложение и тоа би ја нарушило макроекономската политика која овде беше спомната. Навистина ние ги донесовме параметрите на почетокот на оваа година, но со вакви утврдени стапки.

Втора работа што сакам да ја напомним: долгот на стопанството, гледајќи го извештајот од Фондот, сега кон здравството се движи околу 3 милиони марки.

Трета работа: во 80% од контролите, пак се повикувам на извештајот, извршени во стопанството, ќе се утврди дека придонесот на здравството е избегнат. А како е избегнат? Преку исплата на средства во готово, во бонови или било кој друг начин, едноставно е изигран Законот за плата, изигран е Законот, постојниот, за финансиско работење.

Дали има средства за солидарност, како информација само да кажам, во- Буџетот такви средства постојат, но доколку Буџетот се наполни, здравството може да добие. Тоа се дело на програмите кои ги добива здравството.

IX/7.-

Последното што беше најмногу спомнато овде: здравството како причина за стечај во ниеден момент не држи. Од кои причини? Само да се вратиме назад ќе видиме да речеме дека Битола или Прилеп имаше стапка за здравство 12% која во тој момент не беше причина, а камоли сега 8,6%. Апсурдна работа е да ја гледаме причината за стечај, одењето на фирмите во стечај во стапката за здравство.

Беше спомната добивката и загубата. Врз основа на тоа како ќе работат фирмите, ние треба да платиме придонес за здравство. Да разликуваме, придонес за здравство се плаќа на основицата на платата. Што се случува ќе кажам како пример во праксата. Една фирма од 10 работници ќе ги сведе сите работници на ниво на плата на чистач, значи и магистерот и чистачот ќе земаат основица 3000 денари, односно на тоа ќе се плати придонес за здравството, што е апсурд и во ниедна држава ми се чини такво нешто нема. Здравството бара да се плати придонес на она што се зема и ништо повеќе.

На крајот само ќе кажам дека би се согласил со точката 3 што ја кажа колегата Руфи Османи дека нам ни е неопходно во моментот барем во полето на Министерството за финансии оваа област, односно областа на давачките, тука се пензиското и здравственото осигурување и дел од вработувањето, да се утврдат единствени критериуми, единствена основица, така што да нема вакви причини. Здравството тоа го вметна овој пат во членот 65 од причина да си го прибере она што нему му треба.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор господинот Трпеновски.

ДИМИТАР ТРПЕНОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги, Јас, овој Предлог на закон после првиот, го сфаќам малку поинаку како една иницијатива која што сакав да каже дека реформските промени во општеството како во здравството така и во стопанството треба да биде подлабоки и дека треба да одат побрзо.

Меѓутоа, и со овој Предлог на закон во овие сегашни услови, во овој миг, нема да настанат промени во некоја позитивна конотација откако промените врз кој што фундира постојниот закон. Мора да знаеме дека што значи фонд за задолжително здравствено осигурување, односно дека истиот претставува една облигација меѓутоа облигација за основна здравствена заштита. Дали има сега солидарност. Ако речеме дека имаме фонд кој што треба да покрие правата од областа на основна здравствена заштита, а обезбедуваме проширена здравствена заштита, тоа значи дека начелото на взаемност и солидарност и те како функционира во повисок опсег. Друго е тоа што се уште не сме во време во состојба да настане плурализација на здравствено осигурување, како што настануваат плурални промени во приватноста во здравствениот сектор, имаме јавни имаме приватни здравствени организации. Меѓутоа, сметам дека се задачи и определби за иднина.

Јас се слагам со мислењето на г-динот Руфи дека сепак сме во состојба каде основната ја определуваме врз основа на коефициент во сложеност на прилог. Тоа е теорија на доховодноата економија. Ние секако дека треба да имаме аспирации на категорија на плата врз основа на пазарната економија. Исто така се отвара прашањето за нееднаквост на основици за здравствено осигурување, за пензионо осигурување, за вработување и се слагам дека тоа е така, меѓутоа тоа

X/2.-

само може да иницира една размисла дека државата треба на сите овие категории кои се фундирани на фискални основи треба да размисли за подеднакво или рамномерно чаптоварување.

Исто така, кога беше спомнат зборот дека немаме ретроградно лекување. Имаме ретроактивно лекување односно имаме лекување врз база на нереализиран должнички однос. Имено, слабите карти на осигурување се даваат два месеци унапред, се поставува прашање. Дали после два месеца работодавниот субјект ќе го плати доприносот за здравствена заштита и тука се продуцираат должничко доверителни односи кое што прашање дали ќе се реализира. Значи, сепак, на некој начин преку премолчување има проод на начелото взаемност и солидарност и на опростување. Па вие знаете колку работодавни субјекти паднаа под стечај. И, здравството со нив имаше должничко доверителни односи, укажувало здравствена заштита за два месеци па не добило надокнада за тоа. Меѓутоа, никогаш не сум слушнал Фондот за здравствено осигурување да учествува во стечајната постапка. Според тоа, ценам дека треба да останеме се уште на актуелниот закон, а тоа што државата се уште со другите партиципиенти трудот и капиталот не е договорена за најниската цена на работната сила тоа е проблем на оваа држава.

Точно е тоа дека демократијата не се исцрпува само во присуство на Парламентот или со продуцирање на политички партии туку таа се заокружува кога државата, капиталот и трудот кои сега се надвор од законодавната власт се усогласат за една најниска цена на работната сила во оваа држава и мислам дека тука тогаш ќе имаме и помалку проблеми.

X/3.-

Сега во суштина каква е состојбата. Па, ние, почитувани пратеници имаме само негде 350.000 осигуреници кои што плаќаат допринос пред здравствено осигурување. Ние живееме во просек на транзиција, приватизација, а таа што продуцира невработени социјални групи. Се поставува прашањето колкав е нивниот број. Па имаме некаде околу работодавни субјекти пот стечај што некаде околу 50.000 работници. Или имаме 2.400 работодавни субјекти кои што не плаќаат плата повеќе од 4 месеци некаде 120.00 работници. Сите тие добиваат потврди за осигурување однапред два месеци. Според тоа сепак начелото на взаемност и солидарност во услови на транзиција на некој начин функционира дури сметам дека здравството претставува еден сектор преку кој што се одвиваат сите овие процеси во текот на еден помирен начин.

ТОДОСИЈА ПАУНОВ:

Г-дин претседателе, дами и господа,

Јас немаше да се јавам по втор пат, меѓутоа беше речено, некој сака да го руши Законот и здравството и јас на прв план го ставам здравството и образованието сите можни средства треба да ги вложиме сами поради тоа што зависи од кадрите што ќе ги имаме во образованието и зависи од здравството какви кадри ќе имаме и какво стопанство. Тука јас немам дилеми, барам да ги изнајдеме најрационалните, најрентабилните можности да се соберат што повеќе средства, што повеќе пари. Па, ми дојде на памет, зошто не спроведувавме некој закон кои се донесени, да речеме, Законот за работни односи. Таму е предвидено во рок од 30 дена треба да се уплатат односно платата да се исплати на работниците, зашто тоа не го чиниме, зошто контролата не ја извршиме кои се тие сугестии. Се донесе Законот за претпријатијата. Обврзно приватно претпријатие приватно, да

X/4.-

мора да има најмалку еден вработен. Да мора, а дали мора да зема плата и да ги плати придонесите, после доаѓа дека не мора. Тука ми зборот.

Овие организации кои земаат директно од Буџетот средства плаќаат помала основица за нив. Оние субјекти и организации од стопанството имаат повисоки различни стапки. За ПИО различна стапка, различно за вработување, различно за персоналниот данок, за здравствено осигурување, различни му се основиците. Мислам дека треба средства на некој начин да се соберат се повеќе, секој да плати. Сега испаѓа дека овие организации од здружениот труд што плаќаат нешто да бидат казнувани заради тоа што кога ќе дојдат на крајот на годината работниот стаж да го воведат на работникот, не може кажува, Фондот за ПИО дај доплатете толку пари. Кога дојде да го земе картонот, плавиот картон, дај доплатете толку пари, а кој рекол дај доплатете за основицата што сте ја изиграле, лош збор кажавме ме изиграле туку основицата која треба да биде за пресметување на персоналниот данок што не е платен, основица што не влегла, значи тие средства не се влезени, значи не ги ставаме во рамноправна положба сите субјекти. Ако ги ставиме јас ви тврдам од оваа говорница дека повеќе средства ќе бидат собрани во Фондот ќе има едно задоволство на работниците што работат во организациите.

Ако остане вака може по 6 или 9 месеци ќе направиме анализи ќе видиме колку средства ќе бидат уплатени во овој фонд. Сигурно друг ќе придонесе да се реши фондот, а не Тодосија Паунов не придонесува со ништо, туку го подражва и бара адекватно решение што може да го направи овој Парламент, а како предмет на стручњаците од Владата што можат да ни дадат предлог таков кој е издржан.

Благодарам.

БРАНКО АРСОВСКИ:

Ќе се залагам да бидам што пократок. Дали е сега проблемот во овој нов закон или е проблемот постариот закон. Ние практично понуди стариот закон беше таков каков што беше, меѓутоашпнуди одредени решенија во однос на партиципација на државата, субјектите кои на некој начин учествуваа во создавање на услови да се користат по однос на здравствена заштита од населението. Меѓутоа, за мене, ние можеме да ги менуваме стопати овие закони, можеме пак да нудиме одредени форми меѓутоа дали ќе ја постигнеме целта. Лично сметам и ова либералите што го нудат, дали е најсоодветно решение. Јас лично сметам дека не е, зошто, заради тоа што практично ние во државата се уште немаме изградено еден озбилен систем на финансирање на здравствена заштита имајќи ги во предвид субјектите кои учествуваат. Ние сакаме да на некој начин го практикуваме Западот, меѓутоа во Западот има расчистен појам, што е тоа работодавец, што е тоа работник што е државата и што е фондот. Ако тие четири субјекта докрај ги исчистат проблемите, мислам дека нема бојазност да туканесе фондот практично доведе во позиција докрај да ја на некој начин извршува својата за надлежност за која е поставен. Ние практично имаме субјект - фонд за здравствена заштита. тој Фонд е неспособен за да може да ги изврши сите обврски спрема граѓаните. Меѓутоа, државата овде мислам дека во оваа транзиција мора да влезе со додатни средства во финансирање во оние работни организации кои во дадениот момент немаат можност да ги платат придонесите, а граѓаните, односно работниците да ги користат услугите на здравствена заштита.

Јас ќе ви кажам еден пример сега, ние во Куманово имавме еден озбилен состанок на кој состанок беа присутни околу 30 работни организации, од тие 30 работни организации рекоа дека ние не сме во можност нити ниедна организација па нека биде и минимално плаќање

X/6.-

да ги исполниме обврските према државата, односно према Фондот. Тоа значи дека и со менување на Законот, пак сме неспособни би било пореално тоа да го правиме. Лично сметам би било пореално ако останевме на овна претходното решение. Меѓутоа лично овдека апелирам на Министерството за здравство, односно до државата да најде негде мегупростор да нашиот граѓанин на кој не му е уплатен придонесот за здравствена заштита не остане на улица да не ја користи услугата за здравствена заштита. Ние сега имаме икс примери, која одат од институција до институција и не се во можност сега да користат здравствена услуга заради тоа ч б "БИБРОК" во Куманово, што/"Димче Еребица" во Куманово не го платиле придонесот за здравствена заштита. Дали е крив граѓанинот сега. – Не а граѓанинот работел во таа работна организација чија работна организација не создава доход, нема никаква шанса да ги плати придонесите, како ќе остане тој работник. Па државата мора на некој начин да најде инструмент да биде пофлексибилна со нејзиното учество да тој граѓанин биде заштитен. Да ви кажам еден пример. Ние овде сите на некој начин сме осигурени и сме присутни во некој подоходовни организации и се наоѓаме во управата, па така да немаме ние практичен пример имаме озбилни- потешкотии во користење на здравствена заштита. Јас ви тврдам дека има голем број на работници што не можат да си извршат соодветна операција. Кај мене еве јас работам во Центарот за социјална работа, и ние сме соочени со еден озбилен проблем како на тие работници да им дадеме некоја еднократна парична помош за да отидат на друго место да платат за да користат здравствена заштита. Нели е тоа држава во држава, дали не треба сега тој механизам да го ние да му создадеме една еластичност, а нашето Министерство да направи напори дел од буџетот да ги пренамени за ваква категорија на граѓани. Дури јас предлагам зошто Министерството или државата не превземе една друга улога, за

X/7.-

одредени граѓани кои имаат најнеопходна здравствена заштита. Тоа инцидентно, мора да ја користи таа заштита, да се признае таа работна организација да му уплати придонес само за тој работник во дадениот момент бидејќи се работи за критичен случај на кој што му е потребна здравствена заштита. Ние можеме да попуваме овдека да правиме теории колку сакаме, меѓутоа животот е нешто сосема друго. Јас ви тврдам во сите општини посебно во Куманово јас го гледам тој проблем, бидејќи сум и директор на Центарот за социјална работа, секојдневно имаме по 10 до 20 случаи кои бараат еднакратна парична помош да земе од Министерството за труд и социјална политика да ги даде пратите во здравство. Значи од една иста држава само механизмот не е најсоодветен и тука апелирам до министерот мислам дека сакале или не без разлика дали е тоа најпаметно решение, меѓутоа во оваа транзиција кога државата создава проблеми тоа е држава ги создава проблемите. Зошто, па правиме промени, ама тие промени мора да ги следиме и со ова, да државата влезе со додатни материјални средства за да ги покрија токму оние работници кои не се во можност да користат здравствена заштита.

Јас имам еден посебен случај човекот треба да биде на зрачење од посебна болест; не е во шанса тоа да го прави заради му тоа што/треба најмалку 3.000 ДМ. Дали може работникот да ги плати. Јас ви велам дека не. Затоа мораме да бидеме пофлексибилни и тој дел мораме сакале или не да направиме еден механизам преку Министерството за здравство да ги помогнеме и оние граѓани кои не се во можност тоа да го чинат.

- Ви благодарам.

Инаку во принцип не го подржувам овој Закон заради тоа што можеби ќе дојде сосема друг закон кој исто така и тој ќе биде многу болен.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор г-дин Борис Павлов

БОРИС ПАВЛОВ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, Јас сакам со неколку збора да се вклучам во дискусијата во врска со Законот за здравствена заштита, односно со промените предложени од страна на колегите либерали во овој Парламент. Јас не сакам многу да долговлачам но морам да кажам една работа.

Здравството е доста озбилна област и мислам дека не знам колку е вред еден закон донесен пред печес месеци да после 5-6 месеци предлагаме одредена измена заради тоа што почнуваме да се прашуваме од оваа говорница дали овој Закон, мислам дали сакаме ние да направиме луксузно здравство. Мислам дека долго време ќе момине Македонија да го прави луксузно здравство, а ние се бориме за здравство кое ќе биде ефикасно и стручно и кое ќе пружа соодветна заштита.

Понатаму, воопшто не можам да се усогласам со овие промени затоа што претходниот дискусант дискутираше многу работи кои се вистинити. Во смисла на тоа што ако некој мислам некој пациент е во состојба да побара здравствена заштита а нема платен придонес, навистина треба да се бараат одредени решенија.

Што сакам да кажам? Сакам да кажам дека практично, ние како здравствени работници во одредени ситуации решаваме социјала. Не се враќаат пациенти ако се пациенти тешки, не се враќа пациент ако е итен, не се враќа дете ако е под 14 годишна возраст, не се враќаат пациенти ако се над 65 годишна возраст и тн. Знаеме што значи тежок болен, знаеме што значи итен болен. Сите овие работи ако се земат предвид мислам дека воопшто не би имало потреба да разговараме за негова промена.

X/9.-

Се согласувам со дискутантите кои говореа дека сигурно дека треба да се бориме повеќе субјекти да плаката придонеси, да се соберат повеќе средства да можеме да пружиме адекватна здравствена заштита. Затоа што, пак ќе ви кажам, не станува збор за луксуз. Работам во работна организација и немој да ме сфатите дека излегов на говорница да ги бранам здравствените работници. Меѓутоа, се залагам да им се создадат услови да можат здравствените работници да одговорат на своите секојдневни задачи.

Бевме во еден период кога доаѓаа во предвид ситуации кога немаше анестетици. Тоа пред една - две години. Оние колеги пратеници кои не се лекари со овие тешкотии не се сретнале, меѓутоа можеби како корисници за здравствената заштита веројатно дека се сретнале.

Од друга страна, мора да се бориме да направиме што поголем здравствен стандард, пак ќе кажам за корисниците на здравствената заштита. Инаку, верувајте ми, ние како лекари, во многу ситуации се наоѓаме во многу незгодни ситуации ако не можеме да пружиме соодветна здравствена заштита.

Зборот ми е, уште еднаш сакам да повторам, мислам дека не треба да стане збор да се прифати Законот за промена кој што се предлага, а веројатно дека Министерството ќе изнаоѓа начини оваа материја, во врска конкретно со овој коефициент, таквите работи да се разрешат. Уште еднаш апелирам и во име, ако сакате не на здравствените работи, но во име на тие кои секој ден чекаат пред нашите чекални, да создадеме услови оваа дејност да работи како што треба да работи, затоа што, ви велеам, сакале или не ние секојдневно се судираме со одредени проблеми. Има маса пациенти кои доаѓаат како тежок - итен

X/10. -

пациент, не може да плати, сигурно дека таквите не дека ги принудуваме, туку сакале или нејќеле тие можат да платат. Затоа потпишуваат некакви изјави. Тоа е она што велиме дали имаме одложено плаќање. Имаме и одложено плаќање бидејќи да притискаш како сакаш, ако пациентот не може да плати- не може меѓутоа здравствената заштита ќе има потреба да ја добие, особено ако е тежок или итен. Не станува збор за враќање. Или, малигните заболувања.

XI/1 ПЈ/ЛБ

БОРИС ПАВЛОВ: (продолжение)

Да се ослободие, да бидеме начисто , плус тоа се ослободени и други, јас за тоа спомнав, па според тоа уште еднаш апелирам овој закон за измена на постојниот закон за здравствена заштита да не биде прифатен.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дин Ристо Николовски.

РИСТО НИКОЛОВСКИ:

Ќе бидам краток, само сакам да реплицирам на едно претходно излагање на еден колега кој спомна стечајот , односно придонесот за здравствено осигурување, причина за стечај. Мислам дека проблемот е или што јас лошо кажав, или колегата не разбрал што кажав. Самиот придонес за здравствено осигурување не може да причина за стечај , тие 8, 6%. Меѓутоа, придонес, зафаќање плус дополнително зафаќање доаѓаме до 80% зафаќање во стопанството. Тоа сето вкупно заедно, сите тие оптоварувања заедно можат да бидат причина за стечај, а не само придонесот за здравствено осигурување.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дин Ајдарага.

ГАЗМЕНД АЈДАРАГА:

Почитуван претседателе, почитувани претставници на Владата, почитувани пратеници, не станав денеска да дискутирам и да дадам поддршка на законот кој што е на дневен ред, бидејќи со тој закон сметам дека не се решаваат проблемите кои што постојат пред здравството, односно пред сите оние кои што користат здравствени услуги. Станав да кажам дека со сама дискусија, со самиот голем број на дискусанти наведоа на тоа дека е потребно да се изврши реформа и во здравството. Јас се надевам дека таква реформа ќе уследи ако имаме во предвид она што го читавме преку печатот дека министерот за здравство беше во

XI/2

Германија и нешто претпоставувам дека таму копираше и мислам дека претставува, барем јас колку што имам сознанија, дека таму одредени работи се подобро регулирани и се надевам дека такви предлози ќе имаме тука пред нас, бидејќи проблемот на здравственото осигурување, односно обезбедувањето на здравствена заштита претставува голем проблем. Тука голем број на дискусанти истакнаа проблеми, она посебно што истакна г-динот Бранко Арсовски во врска со обезбедување на здравствена заштита на некои категории на луѓе, јас мислам дека тоа е навистина голем проблем, се среќава на секаде, меѓутоа, исто така треба да укажеме на некои други работи, кои што стојат пред здравството, односно кои се случуваат во нашето здравство. Многу често граѓаните односно корисниците на здравствени услуги не се во состојба да ги добијат и кога имаат платено здравствено осигурување, не се во состојба да ги добијат услугите кои што се речени дека им следуваат со закон. Такви состојби имаме во Дебар, доста често кога здравствените корисници се доведени во состојба да плаќаат и она што не треба да плаќаат. Мислам дека таквите работи треба да ги исклучиме и да го спроведуваме законот како што треба.

По однос на она прашање, што овде да повторам како што кажа г-динот Бранко Арсовски, мислам дека треба да најдеме начин и сили одредени работи знам дека се решени и претходниот дискусант кажа дека нешто во врска со тоа се решени постојат за тие малигни заболувања итн. срцевите заболувања, меѓутоа треба да најдеме начин како и во одредени моменти да влијаеме да ги решиме тие проблеми.

Инаку, што се однесува до прашањето на тоа дека државата треба се да обезбедува, денеска мислам дека во услови на пазарна економија не можеме таква работа да прифатиме, бидејќи што се случува? Ќе случува она што секогаш се случувало. За времето на моето директорување секогаш се обраќав да ми ги извршува работите оној работник кој што ги извршуваше, а не оној кој што ги одбиваше и не ги

XI/3

извршуваше квалитетно. И во овој случај тоа ќе ни се случува. Значи, ќе бараме да ги покриваат трошоците на здравството оние организации кои што добро работат. Што мислам дека не држи и не е во духот на она за што ние се залагаме и за што сме се определиле. Мислам дека пазарната економија тоа не го оправдува. Од тие причини мислам дека денеска заклучок треба да биде кога расправаме за ова, треба да произлегува заклучок да ја задолжиме Владата да преложи дреформи во здравството.

Инаку, во спротивно ништо не решаваме атхок со парцијални решенија, како што се нудат во случајов. Само така мислам дека ќе придонесеме да направиме она што ни треба, она што му треба на народот.

Инаку проблемот на плаќањето на здравствениот денар, односно н а придонесот на здравство во сите организации кои што се во транзиција тој постои и мислам дека полека треба да притиснеме тие случеви да ги решиме. Бидејќи големите системи да кажам се носители на тие неплаќања на здравствениот денар. Големите системи тие не плаќаат по 9, 10 или една година придонеси, се оштетуваат вработените, немаат обезбедено ни социјално осигурување и во тој случај што правиме? Јас не знам до каде може да не доведе оваа состојба, организациите одат под стечај и работниците не добиваат ни социјално, ни здравствено, никакво осигурување.

Да повторам заклучокот треба да биде усвоен, а ако е потребно јас можам да дадам амандман по однос на овој предлог заклучок и мислам дека е прифатливо и дека треба да уследи реформа во здравството. Инаку, како што реков, законот не е решение и затоа нема да го поддржам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дин Панчо Минов.

ПАНЧО МИНОВ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа пратеници, имам впечаток, сумирајќија досегашната расправа по Предлогот на законот за измени и дополнување на Законот за здравствена заштита што е предложено од група пратеници од Либералната партија дека ако се нема предвид содржината на законот од самата дискусија многу тешко може да се долови- за што се работи и која е целта на овој закон .

Во дискусијата имаме изразено една состојба во која што со исти аргументи се искажуваат и се објаснуваат проблемите пред се од системот на финансирањето на здравствената заштита а крајниот ефект за разлика од која пратеничка група или пратеник доаѓа, се прифаќа или не се прифаќа овој предлог на закон. Еден од основните критериуми за што е поставен во нашата дејност носење на закони е тоа што во донесувањето на законите да ги уредиме односите онака како што би ги задоволиле интересите и потребите и би ги уредиле состојбите во односната дејност.

Јас би потсетил дека овде пред пет, шест месеци ние сме донеле едни такви измени и дополнувања на Законот за здравствена заштита и со измените во основицата за пресметување на здравствениот придонес сме со начинот на пресметувањето и со воведувањето на категоријата најниска плата и категорија коефициент на сложеност сме извршиле дополнително оптоварување на стопанството по основ на пресметување на здравствен придонес. Тоа е вистината и тоа е реалноста. Значи, ние со тој закон, овој Закон за здравствена заштита од пред пет, шест месеци, наместо како што е и рамката од макроекономската политика за да не се врши понатамошно оптоварување на стопанството за 1996 година, зборувам, со овој Закон пак сме го сториле тоа. Тоа доаѓа до реакција по примената на законот во овој период од пет, шест месеци и навистина е реагирањето веќе како појава кај сите претпријатија и

институции што го имаат овој проблем. Овој Предлог на закон што го предлагаат групата пратеници од Либералите, фактички, сака да го коригира тоа наше решение за претходно изменување на законот за здравствена заштита, кое ќе повторам, не е оптоварување и има воведено непазарни категории, а ќе ве потсетам сите како пратенички групи се залагавме за пазарна економија и реално пазарни економски категории да се врати наместо најниска плата и коефициент на сложеност, кој што рапидно ги зголемува износите на здравствениот придонес на претпријатијата и институциите, да се врати со она што е реално економска категорија, а тоа е остварена исплатена плата. Тоа е најкратко целата суштина. Значи, со тоа би се имало пазарна ориентација на овој проблем и би се имало оперирање со реални економски категории и што е најбитно би го избегнале од нас воведеното дополнително оптоварување на стопанството на претпријатијата и институциите со закон што сме го донеле пред пет, шест месеци.

Втората работа е што сака со овој закон да се постигне е во поедноставувањето на начинот на пресметувањето на овој придонес а и на другите придонеси, да не се дуплираат основиците за пресметување на здравствениот придонес. Прво, се зема просечната плата, па просечната плата најниска плата,, значи, двапати се повторува. Овој закон решава на реално остварената плата здравствениот придонес изнесува 50%.

Инаку, точно е тоа и се согласувам дека ова не е суштинско решение на проблемот со финансирањето на здравствената заштита. Ние извршивме организационо подржавување на дејноста здравствена заштита, а за жал се уште е во исчекување промената во финансирањето, системот на финансирањето на здравствената заштита која сега зависи од состојбата во стопанството. И прашање е големо дали е тоа солидарност за еден одреден број на работници и други граѓани кои уплаќаат здравствен придонес треба да го поднесуваат

XI/6

солидарно целиот терет на износот на средства за здравствена заштита.

Сметам дека со донесувањето на овој закон колегата Бранко Арсовски не треба да го повикува Министерството и министерот во иднина да предлага, овој закон во добар дел нуди решение и за оние корисници на здравствена заштита, кои сега поради тоа што овој начин на пресметување на здравствениот придонес не се во можност да го уплатуваат, остануваат без потребните здравствени картони и не можат да остваруваат здравствена заштита. Овој закон нуди решение за тоа со реално остварената плата како основица за пресметување на здравствениот придонес реално е очекувањето многу поголем број претпријатија и граѓани да го извршуваат ова како обврска, а со тоа и бидат корисници на здравствената заштита, што е и решение во моментот на најактуелниот проблем за корисниците на здравствена заштита, кои поради не исплатување од претпријатијата во кои работат или институциите во кои се не исплатувањата во добар дел поради ваквиот начин на не исплатување на здравствен придонес, не се сега во можност за користење на здравствена заштита. Овој закон тоа прашање за таа категорија на работници и граѓани го решава.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-дин Најдовски:

СЛОБОДАН НАЈДОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа, гледајќи ја расправата која што се води по овој закон, ми се наметнува еден заклучок. Кога расправавме за укинувањето на премиите овде за пченицата и другите земјоделски култури и кога реков аргументирано дека со тоа ќе се нанесат голем штети на земјоделието, веднаш имаше одредени реакции од одредени пратеници кои што рекоа дека таквата констатација не држи и е паушална. Овде беше изнесена една констатација дека со предлогот кој што е предложен денес од група

XI/7

пратеници од Либералната партија се уништува фондот за здравство. Јас навистина не знам ако некој добро го прочитал тој закон од каде му произлезе таа теза дека со тоа се уништува фондот за здравство. Напротив, законот кој што беше донесен кон крајот на минатата година и овој закон кој што сега ние го поднесовме како Предлог за измени може многу едноставно овде аргументите да се изнесат, наместо она мислење кое што го добивме од Владата да беше изнесено дека до донесувањето на законот се собираат толку и толку финансиски средства. Од донесувањето на тој закон, односно тие измени до денес тој закон позитивно или негативно влијаел, Тоа може чисто со аргументи со факти, со бројки овде да се докаже. Такви бројки и такви факти немаме, наспроти тоа имаме едно мислење кое што вака по мое убедување сигурно министерот за финансии не го видел на Влада, оти ако министерот за финансии го видел ова мислење, веднаш ќе реагирал бидејќи тоа е директно удар на него, иако Владата го дава тоа мислење директен удар на него, што значи не си ја вршел работата. Сигурен сум дека, барем по мое убедување, ова мислење кое што ние го имаме е дојдено само од Министерството за здравство а не е на Влада поминато. Во спротивно министерот за финансии направил голем пропуст, затоа што директно е нападат дека не си ја врши работата, односно не ги прибира соодветно средствата. Тоа е по однос на мислењето и она за уништување на Фондот за здравство.

Ние овде се разликуваме во гледањето на еден ист проблем. Проблемот е следен. Сите се согласуваме дека Фондот за здравство има недостаток на финансиски средства. И тука сме неподелени. Се разликуваме во оној момент кога го бараме приодот и начинот како да се разреши тој проблем и како да се дојде до пари за Фондот за здравство. Едно е мислењето на Владата и постојните законски решенија, кои што сметаат дека со зголемување на оптоварувањата на стопанството, ќе се

добие поголема маса на средства во буџетот на здравствениот фонд и на таков начин ќе се разрешува прашањето. Друго е мислењето на пратениците на Либералната партија кои што го поднесоа овој Предлог на изменување на закон, кои што сметаат дека ова е само една од алките на намалување на придонесите кои што ги плаќа стопанството. Нашата теза, нашето размислување се состои во тоа што ако ги намалуваме стапките кои што треба стопанството да ги плаќа, дали сега со овој предлог на измена да биде за здравството. Следната да биде другите придонеси кои што треба да ги плаќа стопанството, сметаме дека ќе се дојде до растоварување на стопанството, ќе се доведе до тоа претпријатијата финансиски да зајакнат, ќе се доведе до тоа да се зголеми бројот на вработените и автоматски со тоа штом ќе се зголеми бројот на обврзниците за да плаќаат придонеси, да се зголеми буџетот на Фондот за здравство. Сметаме дека не може да се зголеми буџетот на Фондот за здравство ако се намалува бројот на обврзници, а да им се зголемува придонесот. Јас морам да кажам едно, точниот податок не го знам, но 200 илјади работници кои што примаат плата во Македонија не можат да го издржат товарот на 2 милиони жители во оваа држава. На секој еден работник му иде по четворица. Тука ние се разликуваме и не може никој да каже дека со тоа сакаме да нанесеме штета на Фондот за здравство, односно на здравствените работници.

Постојново решение, кое што е законски има уште една голема маана која што се воочи, ние ќе се соочиме со еден случај претпријатијата да ги пријавуваат работниците исклучиво со основно образование. Бидејќи никаде не пишува дека директор мора да биде правник, економист, доктор и не знам што. Сите ќе ги пријавуваат со основно образование за да плаќаат помали придонеси. На тој степен ќе

го доведеме Фондот за здравство во уште полоша состојба ако продолжиме со ваков начин кој што е сега. Затоа, би замолил штом се изнесуваат некои тези дека треба аргументирано да се изнесуваат и со податоци. Најлесно на сите нас ќе ни беше од Министерството за финансии и од Министерството за здравство, наместо ова мислење, ако добиевме една широка информација на која што ќе се кажеше, од донесувањето на Законот постојното законско решение ги доведе позитивни резултати во следните правци со финансиски резултат со бројки. Тоа е барем многу лесно да се направи. Но, јас веќе се сомневам сега дека тоа има негативни резултати и затоа не ни се изнесува овде.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Господин Стојановски.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Господин Најдовски ме примора да ја откријам и таа енигма која што цело време лебди и морам да ви кажам свесно дали е тоа сега коректно или лукаво, ќе ви ја изнесам на крајот.

Дами и господо, точно е дека денеска се поделивме еснафски и јас можам да му завидам на еснафот кој што работи во здравството, кој што е и афторитетен и претставува силно лоби не само кај нас, туку и секаде во светот, што е нормално. Ме зачудува што кон ова лоби се приклучија и многу други, но признаа дека работат во добри организации каде што плати примаме од Буџет. Јас им замерувам на колегите пратеници, кои што потекнуваат од стопанството и кои што овде на некој начин денеска како да сме изгубени во сето ова што се случува.

За ваша информација, господо, ќе ве молам сослушајте ги овие четири податоци. Ќе ви значат многу колеги лекари.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ: (Продолжение)

Ова Најдовски што го бараше. Го чував трпеливо колега Најдовски за на крајот да го кажам.

За да искажеме кој каде припаѓаме и дека немаме визија за иднината на ваков начин. Тоа е трагичното денеска. Никој не е тој што е против здравство и тоа квалитетно здравство, меѓутоа од ниеден колега од лекарите не чувме дискусија во смисла дали треба сите во здравството да бидат еднакво платени, или треба квалитетот да дојде до израз конечно. Не чувме од ниеден едноставно здравство, здравство, здравство. Дајте таму еден диференциран приод па да правиме една селекција. Тој што треба да го наградиме да го платиме да го претплатиме. Тоа што не е за таму или што залутало да извините ќе си биде и тоа во рамноправна конкуренција како делиот технолошки вишок, значи оние луѓе кои не се вклопиле во структурата. Зошто?

Ние денеска втора грешка правиме. Една беше со банкарството посебна асоцијација посебно привилегован да речеме еснаф сега, повторно правиме исто. Да бидам конкретен.

Јас тој податок го барав и го добив бидејќи бев предлагач на закон. Во него стои вака: преглед на остварени приходи во Фондот за здравствено осигурување - ноември 1995 година со 778 милиони денари; декември 879; јануари 703 милиони денари и февруари 782 милиони денари со нагласок на крајот, резиме на Фондот, каде што вели покрај тоа од податоците за остварените приходи од Фондот во месеците јануари и февруари од кога се отпочна со примената на измените на законот може да се констатира дека коефициентот на сложеност скоро да нема влијание врз зголемувањето на приходите кој по основ на

XII/2

придонесот од бруто плати. Значи ние ѓабе донесовме закон, ѓабе денеска дискутираме за една работа која се покаиа депласирана и само внесува една конфузија во пресметките и не оддалечува од основниот проблем - подеднакво зафаќање од сите за да во тој фамозен кош, во тој буџет се слие повеќе.

Дискусиите за социјала и слично не ги прифаќам затоа што едно е здравствено осигурување, друга е сето она што значи алиментација на луѓе кои што не остваруваат редовен личен доход по било кој основ. Сето тоа ќе се елиминира, ќе се избалансира, ако ние изнајдеме начини, модуси и ако имаме желба во Републичкиот буџет слиеме средства по се она што ни се губи. Најмалку е тоа што тука се залагаат некои господа дека за тоа се криви големите фирми. Големите фирми се големи затоа што се големи и не можат да се служат со манипулации господа. Не може да не даваат купони за лечење, не можат илјада и две илјади работника да се манипулираат со неплаќање на придонесите. Тоа може да го прават 20, 30, 40 луѓе каде што има господа. Дајте од тоа да собере. Не може да се пререгистрира фирма со 500, 1.000 вработени, а ноже да го направи тоа фирма со 5, 10, 15 и 20 вработени. А тоа ни е грото сега. Според тоа сето она што и Фондот го навести овие денови дека подготвува методологија прави аналитика, прави пресметки нека биде една визија за еден пореален и поапликативен пристап, меѓутоа олките дискусии денеска и совпаѓањето на двата закони кое што не е случајно, морам да признам дека и се договаравме како да пријдеме кон оваа проблематика, укажуваат дека во оваа сфера, во оваа област за фаќањето како што го предвидува законот нема да биде крајно и нема да даде крајни резултати. Затоа се придружувам на некој од колегите побрзо и Заводот и Министерството да изработат една пофундamenta-

лна концепција, методологија која што ќе има потраен и подолгорочен карактер.

КЕНАН ХАСИПИ:

Почитуван претседателе, почитуван министер, можеби нема да го задоволам пратеникот Стојановски меѓутоа излегов да го бранам еснафот. Ние даваме услуги и да ги наплатуваме. Мисост од никого не бараме. Тоа е основно правило во здравството меѓутоа изгледа дека цело време вистината сите ја знаеме но сите ја премолчуваме. Вистината е едно. Фондот за здравствено осигурување треба да располага со средства со кои ќе ги услужи граѓаните на оваа земја, ќе им пружи адекватна здравствена заштита и бара начини и методи да дојде до тие средства. Другата страна од медалот е што стопанските субјекти сходно на устатеното однесување на ова наше поднебје постојано бара начин да ги изигрува прописите и да се ослободи од тие давачки. Некаде меѓу овие две спротивставени крајности, некаде во средина е вистината. Да не заборавиме господо, дека согласно со Уставот на РМ секој граѓанин има прво на здравствена заштита се правеа поедини експерименти во оваа сфера и во не така блиско минато ние отидовме на една варијанта дека нема потреба од плави картони Дека секој има прво на здравствена заштита. Тогаш што правеа стопанските субјекти. Фиктивно на здравствените книшки удираа печати без платен здравствен допринос и здравството дојде на ивица на банкрот, кога не може да пружи ни основна здравствена заштита.

Колку е здравството област од посебен општествен интерес не дај боже некоја хаварија или епидемија тогаш ова општество тоа многу скапо ќе го кошта.

Друга работа, стопанските субјекти не се оптоварени само со здравствени доприноси, меѓутоа кога доаѓа до овој допринос од здравство најголема врева се крева. Не знам зошто, затоа што коефициентот е 8,6%, на далеку пониско ниво отколку што е кај земји, да не одам во Запад, можеби во поблиско соседство каде зафаќањето по жител за здравство во Македонија е далеку испод нивото што го има една Словенија, а да не се споредувам со Западна Европа. Кога со таа мала сума на пари секој од нас бара посебен третман во здравството. Ако мислам ако сме услужна дејност, ќе нудиме услуги онолку колку што добиваме адекватна надокнада за тоа.

Друга работа да ви кажам. Во ситуација кога здравството падна кога тешко можеше да се финансира кога личните доходи во здравството се да во два дела и кој заостануваа далеку од други области кој веројатно не се на ранг на здравство, дојдовме во ситуација да направиме измени и дополнувања во Законот. Јас сум убеден дека огромниот дел од пратениците овде кога гласа за тие измени и дополнувања знаеја дека има одредени дополнителни зафаќања, меѓутоа не реагираа. Сега можеме да се вратиме на варијантата дека почекавме време па да се видат ефектите. Јас ќе ви кажам дека во еден период осетно се примети прилив во Фондот за здравство, меѓутоа тој прилив на табелата не е прикажан достоино, дали тој прилив е врз база на тоа што веќе се воспостави поголема контрола и што мора одредени

XII/5

стопански субјекти и други правни субјекти да уплаќаат заостанати долгови, или тој прилив е зголемен врз база на поведување на овој коефициент Приливот што е добиен не е само врз база на тој фамозен коефициент за кој ние се расправаме, туку врз база на тоа што огромен број стопански субјекти мора да ги уплаќаат заостанатите договори односно придонеси од здравството. Затоа не изненадува што тој месец веднаш после тоа, после донесениот закон имаме еден опиплив, зголемен прилив кој веќе во наредниот период, пак успеваме ние по наш обичај да се снаоѓаме во матни води, тој прилив веќе заостанува.

Здравството како област со посебен општествен интерес мора да си ја обавува својата работа. Таа мора да биде платена, меѓутоа да се инсистира на пазарни параметри во здравството во услови кога такви параметри не владеат во целиот наш систем е нон сенс и тоа не држи посебно заради тоа што без оглед на ситуацијата секој има право на здравствена заштита и во оваа земја на еден начин се остварува. Дали здравство, дали преку социјална помош и тн. ја добива онолку колку што е во состојба здравството од финансиски аспект да им пружи. Не случајно е дека населението има огромни рации на пружените здравствени услуги, меѓутоа никако да сфати дека нашето здравство уназад можеби 10-тина години е со амортизирана апаратура, со веќе не употреблива апаратура. Скоро забравивме на сцените кога ни доаѓаа со авиони хуманитарни помош од надвор, која што овозможуваше какваква здравствена заштита да им пружиме.

Анализите покажаа едно би имало правила на игра доколку и стопанските субјекти би се придржувале на правила на игра. Ќе ве молам

најголемите поборници овде дека стопанството е оптеретено овде, не сакаат јавно да признаат дека од истите фирми од каде што доаѓаат на тој, начин им се исплатуваат платите. Се прикажува минимално исплатена плата, огромниот дел го исплаќаат преку разни други начини, дури и во готово, дури и со бонови, дури и не знам што се не земаат, што не влегува во основицата за здравствен придонес. Јас можеби, ако се оди по обратна логика и се принудени на тоа со оглед на економската состојба меѓутоа крајна последица од тоа е недоволно плаќање во Фондот за здравствено осигурување. Изгледа таа вистина свесно се премолчува и сакале или не, Министерството за здравство требаше паралелно да работи на 2 полиња, јас немам доволно информации, меѓутоа претпоставувам дека се работи на проект за реорганизација на здравството, за нов закон за здравствена заштита, меѓутоа паралелно се гасат и пожари, па ние бевме при- нудени со овие измени и дополнувања да интервенираме во сферата на финансиската стабилизација на Фондот, заради тоа што еден долг период имавме ненаплатени обврски, се прегледуваше секој, не се наплатуваше, беа укинати плавите картони итн. Како резултат на тоа се најде една солуција која забележливо веќе доведе до одредено ревитализирање на здравствените установи, почнаа да земаат здив, меѓутоа се согласувам со предлогот на г-динот Ајдарага, со било какви парцијални решенија ние нема долгорочно да го решиме проблемот со здравството. Проблемот со здравството ќе го решиме со елаборат, со темелна реорганизација на здравството, да се знае кој субјекти каква здравствена заштита ќе користат, кое е основното ниво, онаа обавезна здравствена заштита до кое ниво ќе се оди, кој е дел на

приватниот сектор, на кој начин тоа ќе се финансира и од кои извори. Кога тој проект сите тие работи ќе ги анализира веројатно здравството ќе постави на здрави темели. Се ова ќе биде префрлување од шуто во празно, нормално дека здравството мора да функционира. Според тоа да им ставиме крај на дискусиите. Мој совет е дека секогаш ќе има поларизација, една страна е во право, друга е во право, додека не се направи темелна реконструкција ние ќе имаме вакви расправи. Здравството мора и ќе опстане.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Не се согласувам со квалификациите, туку напротив јас денес го афирмирам здравството и здравствените работници. Не сметам дека јас навредувам некого. Јас дури со позитивна и во позитивна конотација, во прва смисла на зборот му завидувам на еснафот што е организиран, е подготвен и што упорно ја брани својата позиција заборавајќи често пати да зборува во прво лице еднина. Јас не употребив таква квалификација. Според тоа денес мораме ние две работи да расчистиме за да олесниме на компетентните субјекти.

Едната е дека и во мојот закон и во предлогот на Либералите нема ништо страшно. Практично во основа нудиме поедноставно и поефикасно зафаќање што значи и поефикасна контрола. Тоа е основата без некои математики тешки.

Второ, мораме ние денес тука сите да се согласиме дека никој нема право во име на нас како пратеници и како Парламент законот произволно да го толкува, да го либерализира и диференцирано да го

применува према различни субјекти. Ниту го има тоа право, ниту смее тоа некој да го направи. Според тоа од утре натаму Републичкиот фонд за здравствено осигурување мора спрема сите субјекти да го применува законот без оглед дали се буџетски корисници или се стопанство.

РУФИ ОСМАНИ:

Јас мислам дека во дискусиите, без навреда, имаше многу паушално размислување, непознавање на проблематиката од аспект на она што го нудеше законот. Законот е многу радикален. Тој нуди основа за пресметување на придонесот да биде реално остварената плата, а не фиктивна, фиктивната категорија кое го овозможува сегашниот закон и законот за плати.

Друго, да не немаме илузии господа дека ќе имаме здраво здравство ако имаме болна економија. Прво треба да ја лечиме економијата, па дури после можеби ќе се надеваме да имаме здраво здравство.

КЕНАН ХАСИПИ:

И јас за реално меѓутоа реалното да се прикаже реално. За жал огромен број на стопански субјекти реалните плати не ги прикажуваат, ги прикриваат и нормално ова е последица на тоа.

Друго, г-динто Стојановски беше присутен на Комисијата кога се расправаше за здравството и ние бевме за тоа дека буџетските корисници треба да потпаднат под таа категорија, меѓутоа на Комисијата за здравство фелата расправа се сведе на тоа, се преиначи суштината

зошто буџетските корисници не се чепкаат. Се се сведе на тоа. Дури ние побаравме од Министерството по можноста доколку и буџетските корисници кој што не можат да ги прикриваат реалните доходи, да се разбереме буџетските корисници не можат да ги прикриваат. Стопанските субјекти можат.- Тоа е очигледно, тоа е јасно, меѓутоа и мимо тоа кога би се применил истиот коефициент кај буџетските корисници да ми дадат едно согледување, доколку е тоа во реалните рамки, тогаш нема никаква опасност да потпаднат и буџетските корисници во таа категорија. За жал од Министерството за здравство беа наведени неколку примери, можеби тоа не е оптимумот, кој што покажуваат дека и со примена на коефициентот кај буџетските корисници исти зафаќања би имале. Меѓутоа, не ќе беше лошо да имаме поголема прегледност. Буџетските корисници не може да прикриваат, а во ред е законот треба подеднакво да важи за сите граѓани, без оглед дали се буџетски корисници или не.

XIII/1/CC/лј

РУФИ ОСМАНИ:

Се извинувам што пак излегувам, но една тенденција провејува низ дискусиите, мора да и се стави точка. Не може никој да прикрива плаќање на придонес, било да е тоа правен субјект од економијата или од Буџет. Тоа нека биде јасно еднаш за секогаш. На база исти прописи пресметуваат и работат сите правни лица. Затоа постои управа за јавни приходи, затоа постои казнена камата од 0,5% на ден, затоа постојат низа други инструменти кои во таков случај делуваат и санкциите се многу драконски. Да ставиме точка дека некој од стопанството тоа го прави, некој друг не може да го прави. Тоа не доликува. Инаку, ќе се постави прашањето дали ние сме или настојуваме да бидеме правна држава, во тој случај.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Има збор г-динот Хасипи:

КЕНАН ХАСИПИ:

Само една реченица, не беше прашањето да се прикриваат придонеси. Се прикриваат плати, г-да.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор? (Не)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претрес и на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување на законот за здравствена заштита.

Кој е за, молам да крене рака?(23 пратеници)

Констатирам дека заклучокот е одбиен.

Минуваме на точката тринаесет - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за набавување, поседување, и носење на оружје, со предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот, со предлогот на законот и мислењето на Владата на Република Македонија Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес по предлогот за донесуваше на закон.

Молам, кој бара збор?

Има збор, г-дин Шапуриќ.

ЗОРАН ШАПУРИЌ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници.

Законот е предложен од повеќе причини. Согласно Законот за набавување поседување и носење на оружје, Службен весник на Република Македонија, нарочно ги цитирам овие закони за да се види дека веќе 7-8 пати е менуван, 25/72, 30/72, 18/76, 22/81, 15/83, 51/88 и 36/93. Предвидени се повеќе случаи на граѓаните во кои не може да им се издаде дозвола за набавување на оружје, како душев] заболени лица, осудени лица за одредени кривични дела, итн. Меѓутоа, во овој Закон не е предвидено пред издавање на дозвола на граѓаните за поседување на оружје, односно дозвола за оружје, граѓаните да имаат некоја минимална обука за ракување со оружје. Со оваа обука би се постигнала целта граѓаните кои намераваат да добијат дозвола за оружје, по добивањето на дозвола за набавка да се стекнат со одредени елементарни познавања. Овде влегува не само употреба и ракување, туку и одржување, чување итн. Една култура, кај нас не постои, не само за употреба туку и за чување. Со тоа сме сведоци на бројни несреќни случаи токму од ова неукоракување со оружје.

Со измените на овој закон, конкретно членот 10 би се спречило ова неуго и овие несреќи од неуго ракување со оружје. Оваа измена би имала, пред сè, превентивен карактер и само превентивно, а во никој случај не се смета за некои други цели итн.

Од друга страна, оваа обука се предлага да трае сосема кратко и би била задолжителна само за лица за кои прв пат се издава оружје. Со ова би се зголемила безбедноста на граѓаните.

XIII/3.-

Мислењето од Владата што го добив го сфаќам во принцип дека не е против овој закон, туку според мислењето на Владата се укажува дека е ова парцијално решение. Меѓу другото, во мислењето на Владата се наведува дека не се третирали лицата во МВР, Министерството за одбрана итн., меѓутоа со амандманот што го поднесов накнадно а е составен дел на овој закон, и тоа прашање е третирано. Така што, ако се смета дека ова е парцијално решение, би рекол дека никој не и пречи на Владата во иднина да предложи еден закон во кој што ќе биде и ова прашање опфатено. Самиот факт дека веќе девет пати) е менуван овој закон, а покрај тие девет пати не е дојдено до некоја промена односно измена ова прашање не е третирано. Според мои неофицијални информации пред три години Владата имала намера оваа одредба на некој начин да ја вгради. Меѓутоа, застанала, го оставила за некои подобри времиња, а од тогаш поминаа две-три години. Така што веќе не е пречка овој закон понатаму комплексно да го реши и ова прашање.

Би прокоментирал уште неколку работи од Мислењето на Владата во кое се вели дека се потребни големи материјални издатоци. Сметам дека од човечки живот кој може да биде загрозен со неукоракување, чување и употреба на оружје, нема ништо поскапи, од една страна. Тој аргумент мислам не држи дека би чинело прескапо, бидејќи од друга страна набавување на еден просечен пиштол, односно просечна цена на еден пиштол е некаде околу 30 илјади денари. Обукава би чинела 2-3 илјади денари, бидејќи оваа обука би била само елементарна во смисла на ракување и во смисла на чување итн. Така што, со оглед дека нема таква култура, познато е дека има голем број несреќни случаи. Значи, и овој аргумент на Владата, според мене, не држи.

XIII/4.-

Инаку, претпоставувам дека како и до сега, многу пати ќе дојде до мајоризација при донесување на овој закон, но би сакал да укажам на Законот за измена на Законот за семејството од пратеникот Нано Ружин, за кој што одредени комисии имаа негативно мислење, односно немаше мислење од Влада, Пратеничката група на Либералната партија го поддржа тој закон и покрај тоа што и тој беше парцијално решение и покрај тоа што е јасно дека во областа на семејството требаат поконкретни реформи, пожоренити измени на закон, меѓутоа, тогаш, сметајќи дека во тој даден момент тоа решение е умесно, Пратеничката група гласаше. Сакам да укажам на самиот елемент дали е тоа парцијално решение или не не држи бидејќи никој не ја спречува Владата во најскоро можно време да подготви еден комплексен закон, бидејќи го менувала 7-8 пати, па редно е да се прочисти оваа материја. Многу, многу одамна е направена првичната верзија на овој закон.

Од овие причини го поднесов законот. Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Г-динот Ване Наумовски има збор.

ВАНЕ НАУМОВСКИ:

Господине претседателе, почитувани колеги, Законот поднесен од колегата Шапуриќ во секој случај заслужува внимание, но со образложението што беше дадено и со ова што се предлага како превентива не би се согласил од причина што за оние работи што се случиле, оние немили случаи кај нас, во секој случај не се виновни оние што треба да носат оружје, туку оние што имаат до сега. Фактички до сега ваквата обука треба да се сведе на тие кои поседуваат и тука треба да се преиспитаеме. Сите кои поседуваат оружје да го посетуваат овој курс. Тоа е едната работа.

XIII/5.-

Второ, држи ова што вие предлагате како втор дел.

Трета работа, критериумите за поседување и носење на оружје во секој случај треба во државава да се заострат.

Затоа, ова што е дадено, барем она што го читав како образложение многу јасно укажува дека треба потемелно да се пријде на овој закон. Инаку, во секој случај, овој дел што е даден, заслужува поддршка. Но, да ги опфати и оние кои досега поседуваат оружје. Ова е мое гледање на законот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор г-динот Шапуриќ.

ЗОРАН ШАПУРИЌ:

Господине пртседателе, почитувани пратеници, Простете што уште еднаш се јавувам за збор, но ова што го кажа почитуваниот колега Ване Наумовски токму оди во прилог на моето што го кажав.

Никој не брани и јас нагласив и во моето излагање и овде во образложението на Предлогот на законот дека треба покомплексно да се уреди оваа материја. Н е само ова прашање. Се согласувам да се опфати и категорија на оние кои имаат оружје. Меѓутоа, несреќните случаи, токму на тоа укажува вашето укажување дека тие несреќни случаи што веќе се случиле се од страна на оние кои веќе добиле дозволи. Тоа укажува на фактот дека и тие немаат таква култура за која зборуваат. Тоа е за во иднина да се спречи.

Меѓутоа, покомплексно решавање на овој проблем никој не брани и никој не оспорува. Владата или некој пратеник нека предложи таков закон и јас ќе го поддржам. Во овој момент ова беа мои согледувања. Доколку покомплексно се реши ова прашање, исто така ќе го поддржам тој закон. А, сите овие нејаснотии што ги кажавме, бидејќи знаеме дека

XIII/6.-

особено за законите од оваа област и особено за овој закон има дискреционо право на министерот за внатрешни работи, на Владата, на Министерството, а ќе се уредат со подзаконски акт. Така што не е можно се во законот, сите ситуации, не само овој туку во друг комплексен, значи пак ќе треба еден подзаконски акт за тоа како да се спроведе тој закон.

Благодарам.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Дали уште некој бара збор? (Не)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување на Законот за набавување, поседување и носење на оружје .

Кој е за, молам да крене рака? (22 пратеници).

Констатирам дека Заклучокот не е усвоен.

Пред да поминеме на одлуките, предлагам да ги претресеме двата закони.

Минуваме на точката 7 - Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Француската Република за уредување на состојбата во меѓународните договори меѓу Република Македонија и Француската Република, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на законот со Предлогот на законот и извештаите на работните тела на Собранието ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

XIII/7.-

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниов Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Француската Република за уредување на состојбата во меѓународните договори меѓу Република Македонија и Француската Република.

Кој е за, молам да крене рака? (69 пратеници).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон?

Кој е за, молам да крене рака? (67 пратеници).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (1 пратеник).

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (70 пратеници).

Дали е некој против? (Никој).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

XIII/8.-

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Француската Република за уредување на состојбата во меѓународните договори меѓу Република Македонија и Француската Република.

Минуваме на точката 8 - Предлог за донесување на закон за ратификација на Спогодбата за трговска и стопанска соработка меѓу македонската Влада и Швајцарскиот Федерален Совет, со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на закон со Предлогот на закон и извештаите на работните тела на Собранието, Ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес по Предлогот за донесување на закон.

Молам, дали некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот и на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за ратификација на Спогодбата за трговска и стопанска соработка меѓу македонската Влада и Швајцарскиот Федерален Совет.

Кој е за, молам да крене рака? (75 пратеници).

Дали има некој против? (Никој).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Кој е за, молам да крене рака? (73 пратеници).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

XIII/9.-

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон. Законодавно – правната комисија поднесе амандман на насловот на законот и на член 1 по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на насловот на законот и на член 1, поднесен од Законодавно - правната комисија.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Господин Фрчковски има збор.

ЉУБОМИР ФРЧКОВСКИ:

Владата го прифаќа амандманот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (76 пратеници).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој).

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за ратификација на Спогодбата за трговска и стопанска соработка меѓу македонската Влада и Швајцарскиот Федерален Совет.

Минуваме на **точката 16** - Избор на судии на апелационите судови во Скопје, Битола и Штип.

Предлогот на Републичкиот судски совет и Извештајот на Комисијата за прашања на изборите и именуваната ви се доставени, односно поделени.

Отворам претрес.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Биејќи никој не бара збор го заклучувам претресот.

Преминуваме на гласање.

Предлогот Мирјана Дуковска да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (75 пратеници).

Дали има некој против? (Нема).

Дали некој се воздржува од гласање? (2 пратеници).

Констатирам дека Мирјана Дуковска е избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Мирјана Андреева да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за, молам да крене рака? (76 пратеници).

Дали има некој против? (нема).

Дали некој се воздржува од гласање ? (1 пратеник).

Констатирам дека Мирјана Андреева е избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Предлогот Ает Мехмети да биде избран за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (78 пратеници)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Ает Мехмети, е избран за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Љупчо Хаџи Димов, да биде избран за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (80)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање?(Не)

Констатирам дека Љупчо Хаџи Димов е избран за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Лилјана Саздовска да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (78 пратеници)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Лилјана Саздовска е избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Благуна Коцева, да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (80)

Дали има некој против?(Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

XIV/2

Констатирам дека Благуна Коцева е избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Павлина Кимова, да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласаше.

Кој е за молам да крене рака? (81)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Павлина Кимова е избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Јусуф Рустеми да биде избран за судија на Апелациониот суд во Скопје, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (80)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Јусуф Рустеми е избран за судија на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Љупка Арсениевска, да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Скопје го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака?(70)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Љупка Арсениевска, е избрана за судиј на Апелациониот суд во Скопје.

Предлогот Томе Сарцовски да биде избран за судија на Апелациониот суд во Битола го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (82)

Дали има некој против?(Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

XIV/3

Констатирам дека Томе Сарџовски е избран за судска Апелациониот суд во Битола.

Предлогот Неџат Арџо, да биде избран за судија на Апелациониот суд во Битола, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака?(84)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Неџат Арџо, е избран за судија на Апелациониот суд во Битола.

Предлогот Слободанка Баковска, да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Битола, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (30)

Констатирам дека Слободанка Баковска, не е избрана за судија на Апелациониот суд во Битола.

Предлогот Љубомир Бошевски, да биде избран за судија на Апелациониот суд во Битола, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (82)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Љубомир Бошевски, е избран за судија на Апелациониот суд во Битола.

Предлогот м-р Љубе Неделковски, да биде избран за судија на Апелациониот суд во Битола го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (82)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека м-р Љубе Неделковски, е избран за судија на Апелациониот суд во Битола.

Предлогот Даница Ристева да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Битола, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (81)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Даница Ристева е избрана за судија на Апелациониот суд во Битола.

Предлогот Димитар Ковачовски, да биде избран за судија на Апелациониот суд во Штип, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (85)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Димитар Ковачовски, е избран за судија на Апелациониот суд во Штип.

Предлогот Јордан Цветков, да биде избран за судија за судија на Апелациониот суд во Штип, го ставам на гласање.

Кој е за молам да крене рака? (34)

Констатирам дека Јордан Цветков, не е избран за судија на Апелациониот суд во Штип.

XIV/5

Предлогот Јагода Гуркова, да биде избрана за судија на Апелациониот суд во Штип, го ставам на гласаш»е.

Кој е за молам да крене рака?(85) **

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање? (Не)

Констатирам дека Јагода Гуркова, е избрана на Апелациониот суд во Штип.

Предлогот Корнелија Давчева, да биде за судија на Апелациониот суд во Штип, го ставам на глас<

Кој е за молам да крене рака? (86)

Дали има некој против? (Нема)

Дали некој се воздржува од гласање?(Не)

Констатирам дека Корнелија Давчева, е избрана за судија на Апелациониот суд во Штип.

Констатирам дека за судии на Апелациониот суд во Скопје се избрани: Мирјана Дуковска, Мирјана Андреева, Ает Мехмети, Љупчо Хаџи Димов, Лилјана Саздовска, Благуна Коцева, Павлина Кимова, Јусуф Рустеми и ЈБупка Арсениевска.

За судии на Апелациониот суд во Битола се избрани: Томе Сарџевски, Неџат Ајро, Љубомир Бошевски, м-р Љубе Неделковски и Даница Ристева.

За судии на Апелациониот суд во Штип се избрани: Димитрие Ковачевски, Јагода Гуркова и Корнелија Давчева.

На избраните судии им го честитам изборот и им посакува» успешна работа.

Согласно Законот за судовите постојните судии продолжува со работа до 30 јуни 1996 година, а новоизбраните судии почнуваат со работа од 1 јули 1996 година.

АЦЕ КОЦЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и господа, во име на Пратеничката група на Либералната партија, барам овде да ја прекинеме денешната расправа заради дополнителни консултации во врска со преостанатите точки и предлагам да продолжиме утре во 11,00 часот

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Предлогот го прифаќам, продолжуваме утре во 11,00 часот

(Седницата заврши во 16,30 часот).